Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Рӯзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рӯзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РӮЗНОМАИ КЕНГАШИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

22 октябри соли 2003. Чоршанбе № 81 (12924)

Дар фурӯш нархи озод. Рӯзнома соати 19.00 имзо гардид.

Дар вилоят аввалин

АНДИҶОН.(Мухбири ЎзА Саид ШУКУРОВ). Дар вилояти Андиҷон аввалин шуда кишоварзони ноҳияи Ҷалолқудуқ аз иҷрои шартномаи пахтасупорӣ дарак доданд. Онҳо ба хирмани умумӣ 19880 тонна «тиллои сафед» рехтанд. Аз ҳар гектар ба ҳисоби миёна 29,5 сентнер ҳосил бардошта шуд. Меҳнаткашони ноҳия бори аввал аст, ки ба чунин нишондиҳанда ноил мегарданд.

Ҳокими ноҳия М. Эгамов гуфт: — Имсол барои мо осон набуд. Боришҳои пай дар паи баҳорӣ моро ба такрор коштани пунбадона водор намуданд. Фидокории деҳқонон буд, ки ба марраи мурод расидем. Сипос ба онҳо.

Пахтакорони ноҳия ба суръат суръат афзуда, пешсафиро ба даст даровар-данд. Дар баъзе рӯзҳо пешрафти шабонарӯзӣ панҷ фоизро ташкил медод. Ноҳия имрӯз низ аз рӯи ин нишондиҳанда пешсафиро аз даст намедиҳад. Ширкати хоҷагии «Файрат» дар ноҳияи Ҷалолқудуқ аввалин хоҷагие буд, ки ба марраи мурод расид. Рӯзе, ки ноҳия ба рапорти ғалаба имзо мегузошт, дар ин ҷо ба ҳисоби 30 фоизи нақшаи солона пахта ҷамъоварӣ карда буданд. Хоҷагиҳои «Қатортол», «Пахтакор» ва «Ёрқишлоқ» низ саҳми муносиб гузоштанд.

Маҷлиси Девони Вазирон

17 октябр ҷамъомади Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба амал омад. Дар он роҳбарони вазоратҳо, кумитаҳо, ширкатҳо, иттиҳодияҳо, консерн ва ҷамъиятҳо, Раиси Шӯрои Вазирони Ҷумҳурияти Қароқалпоқистон, ҳокимони вилоятҳо ва шаҳри Тошканд иштирок намуданд.

Масъалаҳои иҷрои вазифаҳое, ки аз суханрониҳои Президент Ислом Каримов дар ҷамъомадҳои Девони Вазирон 17 феврал ва 18 июли соли 2003, ҳамчунин ҷамъбасти нӯҳмоҳа оид ба татбиқи самтҳои бартариноки ислоҳот ва инкишофи иҷтимоиву иқтисодии кишвар бармеоянд, баррасӣ гардиданд.

Ҷамъомад таҳти сарварии Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон Ўткур Султонов гузашт.

Дар тамоми ҷабҳаҳои хоҷагии халқ таҳти сарварии Президент Ислом Каримов ислоҳот мустақимона татбиқ мегардад. Дар натиҷа дар нӯҳ моҳи гузаштаи соли равон эътидоли макроиқтисодӣ дар секторҳои молиявӣ ва иқтисодии кишвар таъмин гардид. Минбаъда амиқ гардонидани равандҳои хусусигардонӣ, дигаргуниҳои сохторӣ ва аз ҷиҳати молиявӣ беҳ гардонидани корхонаҳои камдаромад ва зараррасон, инкишофи муносибатҳои бозорӣ ва инфрасохтор дар сектори аграрӣ, тезонидани ислоҳот дар сохтмони илмӣ ба даст омаданд. Дар ин давра озодтабодулии сӯм аз рӯи муомилот ба амал бароварда шуд ва аз 15 октябри соли равон Ҷумҳурияти Ўзбекистон бинобар моддаи 8-уми моддаҳои Муоҳидаи байналхалқии Сандуқи асъор ӯҳдадор гардид, ки озодтабодулии сӯмро ба амал татбиқ намояд.

Поин рафтани сатҳи муфлисшавӣ то 0,3 фоиз бар муқобили 17,4 фоизи нӯҳ моҳи соли гузашта ба даст омад. Норасоии буҷа нисбати даромади умумии дохилӣ 0,1 фоизро ташкил дод. Салдои (бақияи) мусбии мувофиқатии савдои беруна аз 515 миллион доллари Амрико гузашт. Ин имконият дод, ки захираҳои тиллои асъори кишвари мо зиёд бошад. Аз ҳисоби баланд рафтани истеҳсолоти саноатӣ ва маҳсулоти хоҷагии қишлоқ, муомилоти чаканаи мол, ҳаҷми хизматҳои пулакии даромади умумии аҳолӣ (ДУА) афзуд ва 104 фоизро ташкил дод.

Дар ин давра равандҳои амиқ гардонидани хусусигардонӣ ва ҷорӣ намудани усулҳои идораи корпоративӣ идома ёфт. 1.029 корхона хусусигардонида шуд, маҷмӯи саҳмияҳои 496 корхона фурӯхта шуданд, анқариб 6,5 ҳазор иншооти давлатӣ ба фурӯш рафт. Танзим ва аз ҷиҳати молиявӣ беҳ сохтани ҳолати корхонаҳои камдаромад ва зараррасон идома ёфт. Ба шарофати ислоҳот дар хоҷагии қишлоқ истеҳсол ва ҳосилнокии ғалла хеле баланд гардид. Ислоҳоте, ки дар ҷабҳаи сохтмони умумӣ ба амал бароварда мешаванд, натиҷаҳои хуб мебахшанд. Дар натиҷаи дигаргуниҳои андешидашуда ширкати «Ўзбалиқ», Иттиҳодияи «Ўзпаррандасаноат», раёсатҳои минтақавии ширкати «Ўзнефтмаҳсулот», корхонаи «Бошкоммунгаз» ва корхонаҳои хурди «Ўзтехгаз» аз байн бардошта шуданд.

Барномаҳои қабулшудаи иҷтимоӣ мунтазам татбиқ мегарданд, аз ҷумла барномаи «Соли маҳаллаи обод». Баланд бардоштани ҳаҷми музди меҳнат, стипендия ва нафақаҳои иҷтимоӣ имконият дод, ки даромади пулӣ баланд бардошта шавад, сатҳи зиндагии аҳолӣ боз ҳам беҳтар гардад.

Мутаассифона, баробари як қатор муваффақиятҳои ба даст омада камбудиҳо ҳам ҷой доранд. Баъзе самтҳои бартариноки ислоҳоти иқтисодӣ ба дараҷаи бояду шояд истифода нагардида, вазифаҳои амиқ гардонидани онҳо аз мадди назар дур мондаанд. Системаи ӯҳдабароёна дар равандҳои хусусигардонӣ ва фурӯши корхонаҳои давлатии камдаромад ва зиёнрасон хеле суст ҷорӣ мегардад. Тадбирҳои маҷмӯӣ оид ба ислоҳоти муносибатҳои қарордодӣ дар хоҷагии қишлоқ мувофиқи матлаб нестанд, аз ин рӯ баҳри инкишофи хоҷагиҳои фермерӣ шароитҳои қаноатбахш ба миён оварда намешаванд. Дар сохтмони умумӣ ҳам ба норасоиҳо роҳ гузошта мешавад. Тадбирҳои оид ба фаровон гардонидани бозори истеъмолро низ мувофиқи талаб гуфта намешавад.

Дар ҷамъомад ҳамчунин масъалаи рафти тайёрии соҳаҳои иқтисодиёт ва ҳудудҳои ҷумҳурӣ ба кори мутамаркизонаи тирамоҳию зимистонӣ дар давраи солҳои 2003-2004 муҳокима шуданд. Зикр гардид, ки баъзе ҷабҳаҳо ва мақомоти ҳудудии идоракунӣ тадбирҳоро оид ба омода сохтани нуқтаҳои аҳолинишин, бунёдҳои истиқоматӣ, корхонаҳои хизмати коммуналӣ ва муассисаҳои ҷабҳаи иҷтимоӣ ба мавсими тирамоҳию зимистонии солҳои 2003-2004 сари вақт ва бо ҳаҷми пурра иҷро намекунанд. Иттиҳодияи саҳҳомии «Кӯмир» ҳаҷми зарурииро оид ба истеҳсоли ангишт ба даст наовард. Дар натиҷа ҳаҷми ба истеъмолгарони соҳаи буҷет расонда доданӣ он 62 фоизро ташкил дод, ин нишондиҳанда дар ширкати давлатии саҳҳомии «Ўзбекэнерго» 70 фоиз буд. Корҳо дар бобати таъмири умумии нақлҳои газ нисбати супориш 85 фоизро ташкил менамояд. Дар вилоятҳои Сирдарё, Ҷиззах, Бухоро ва Тошканд таъмири шабакаҳои гармирасонӣ ва бӯғхонаҳо ба охир нарасидаанд.

Дар ҷамъомад ба роҳбарони вазоратҳо, ширкатҳо, оҷонсиҳо, иттиҳодияҳо, ҳамчунин ба ҳокимони вилоятҳо ва шаҳри Тошканд супоришҳои зарурӣ дода шуданд. Қарор гардид, ки тайёриро ба мавсими тирамоҳию зимистонӣ то 1 ноябри соли равон ба охир расонанд.

Дар ҷамъомад ҷонишини аввали Нахуствазири Ҷумҳурияти Ўзбекистон К.Тӯлаганов, муовинони Нахуствазир Р.Азимов, М.Усмонов, вазири молия М.Нурмуродов, вазири таълими халқ Р.Ҷӯраев, раиси Кумитаи давлатӣ оид ба идораи моликияти давлатӣ ва дастгирии тадбиркорон М.Асқаров, раиси Ширкати давлатии саҳҳомии «Ўздонмаҳсулот» И.Наҷмиддинов, раиси Ширкати давлатии саҳҳомии «Ўзбекенгилсаноат» А.Баҳромов, директори генералии Оҷонсии «Ўзкоммунхизмат» У.Холмуҳаммедов, ҳокимони вилоятҳои Қашқадарё, Фарғона, Намангон— Н.Зайниев, А.Отабоев, Т.Ҷабборов ва дигарон бинобар масъалаҳои баррасишуда маълумот доданд.

Аз рӯи масъалаҳои муҳокимагардида қарори дахлдор қабул гардид.

Дар ҷамъомад Мушовири давлатии Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон С.Раҳимов иштирок кард.

(ЎзА).

Пахтакорон аз ҳар соату рӯзи мавсими ғунучини «тиллои сафед» босамар истифода мебаранд. Бояд гуфт, ки барои тезу босифат ҷамъ овардани ҳосили бо арақи ҷабин рӯёндашуда ба пахтазор ҳашарчиён низ сафарбар карда шуданд. Вале на ҳамаи ширкатҳои ҷамоавӣ ба ҳашарчиён ниёз доранд. Хоҷагии ширкати ба номи Собир Раҳимови ноҳияи Чиноз аз ҳамин ҷумла мебошад. Аъзоёни хоҷагии ширкат ба марраи мурод расида ба ҳисоби ӯҳдадорӣ пахта мечинанд. Дар пайкалҳои пахта ҳанӯз ҳосил бисёр. Шумо дар сурат (аз чап ба рост) сарикҷтисодчии хоҷагӣ ***Амирбек Коуменов****ро бо як гурӯҳ чинакчиён мебинед.*

Суратгир: Ҳусанбой АВВАЛОВ.

Ўзбекистон — Иттиҳоди Аврупо: ҳамкорӣ баҳри инкишоф

Дар Брюссел ҷамъомади зеркумитаи «Ўзбекистон—Иттиҳоди Аврупо» оид ба иқтисодиёт, тиҷорат ва маблағгузорӣ баргузор гардид. Дар рафти ҷамъомад масъалаҳои дуҷонибаи тиҷорат байни Ҷумҳурияти Ўзбекистон ва Иттиҳоди Аврупо, инкишофи иқтисодии Иттиҳоди Аврупо дар Ўзбекистон, гузаронидани тадбирҳо оид ба рушди иқлими маблағгузорӣ, ҳамкорӣ бо пажӯҳишҳои байналхалқии молиявӣ, ҳамчунин ҳамкориҳои эҳтимолии ҷонибҳо дар раванди барқарорсозии Афғонистон низ баррасӣ шуданд.

Ҷониби Аврупо қаноатмандии худро аз саъю кӯшишҳои Ўзбекистон дар бобати ислоҳоти иқтисодиёт, инкишофи ҳамаҷониба дар асоси талаботи иқтисоди бозаргонӣ, озодкунии савдои хориҷӣ, такмил додани иқлими маблағгузорӣ қайд намуд. Баробари ин зикр гардид, ки бомуваффақият ба амал ҷорӣ намудани тавсияҳои Иттиҳоди Аврупо дар рафти ҷамъомади ҳарсолаи ЕБРД дар Тошканд хеле муҳиманд.Ҷониби Аврупо боз як бор таъкид намуд, ки дар кори тезонидани ислоҳоти зарурӣ бо кишвари мо ҳамкории мунтазам хоҳад кард, дар ин бобат воситаҳои кӯмаки техникӣ дар чаҳорчӯбаи Муоҳида оид ба шарикӣ ва ҳамкорӣ истифода хоҳад шуд.

Ҷониби Аврупо мустаҳкам гардидани ҳамкории Ўзбекистонро бо созмонҳои байналхалқии молиявӣ, аз он ҷумла бо ЕБРД махсус зикр намуд.

Тадбирҳое,ки Ўзбекистон нисбати озодкунии савдои беруна,хусусигардонӣ ва диверсификатсияи иқтидори содироти ҷумҳурият қабул менамояд,аз ҷониби Аврупо баҳои баланд гирифтанд.

Дар рафти муҳокима масъалаҳои инкишофи роҳҳои нақлиётӣ низ баррасӣ шуданд. Ҳамчунин масъалаҳои ҳамкорӣ дар лоиҳаҳои барқарор намудани иқтисодиёти Афғонистон,аз ҷумла дар лоиҳаи иштироки Ҷумҳурияти Ўзбекистон дар таъмири роҳҳо ва барқарор намудани иншооти обёрии ин кишвар муҳокима шуданд.

Ба масъалаи ҳамкории гумрукӣ дахл намуда, ҷониби Аврупо боз як бор тайёрии худро нисбати расонидани кӯмак ба инкишофи гумрук ва хизмати сарҳадии ҷумҳурият бо ба ҳисоб гирифтани талаботи дақиқи ҷониби Ўзбекистон зикр намуд.

Умуман ҷонибҳо зарурияти минбаъда мустаҳкам намудани гуфтушунидҳо ва таҳкими қарордодҳоро дар сатҳи экспертҳо барои таъминоти бештари талаботи ҷониби Ўзбекистон ва муайян намудани роҳҳои эҳтимолии ҳамкорӣ аз ҷониби Иттиҳоди Аврупо эътироф намуданд.

ОИ «Ҷаҳон».

Такмили малака дар Ҷопон

ТОШКАНД. (Мухбири ЎзА Назокат УСМОНОВА). Аз рӯи лоиҳаи «Рушди таълими касбӣ ва миёнаи махсус» як гурӯҳ омӯзгорони соҳаи таълими касбӣ ва миёнаи махсуси мамлакат дар Ҷопон малакаи худро такмил доданд.

31 январи соли 2001 бонки ҳамкории байналхалқии Ҷопон—JBIC барои тараққии соҳаи маориф ба мамлакати Ўзбекистон вом (қарз) ҷудо карда буд. Лоиҳае, ки онро аз ҳисоби вом бонки рушди Осиё ва JBIC бо маблағ таъмин намудаанд, дар назар дорад, ки коллеҷҳои касбӣ ва кишоварзиро бо техникаи муосир, дастгоҳҳои компютериву лабораторӣ ва китобу дастурҳои соҳавӣ таъмин созад.

Таҷҳизонидани коллеҷи кишоварзӣ дар шаш самт: агрономӣ, растанипарварӣ, чорводорӣ, байторӣ, истифодаи мошинҳои кишоварзӣ ва хизматрасонии техникӣ ба онҳо сурат мегирад. Роҳбарон ва омӯзгорони коллеҷҳои касбӣ малакаи худро аз рӯи истифодаи таҷҳизоти нав дар ташкилоти маъмурӣ ва минтақавии Миязаки, ки дар ҳудуди шаҳри Токио мавқеъ гузидааст, такмил доданд.

Намоишгоҳи навбатии сайёҳӣ

Нӯҳумин дафъа дар Тошканд намоишгоҳи байналхалқии «Сайёҳӣ ва саёҳат» баргузор гардид, ки созмондиҳандаи он ширкати махсуси АТЕ групп (Британияи Кабир) ва шарики ўзбекистонии он Итеса—Осиё мебошад.

Дар намоишгоҳ аз 15 кишвари ҷаҳон 45 ширкати хурду бузург ширкат менамояд. Дар он бори якум намояндагони ширкатҳои сайёҳии Таиланд ва Аморати Муттаҳидаи Араб иштирок доранд.

Дар нишасти матбуотӣ муовини раиси Ширкати миллии «Ўзбектуризм» Азим Абдуллоев гуфт, ки намоишгоҳи мазкур яке аз тадбирҳои муҳими байналмилалӣ дар ин соҳа мебошад. Чунин тадбирҳо аз чӣ гуна имконот доштани кишварҳо ва ширкатҳои сайёҳӣ маълумот медиҳанд.

—Фаразан,—гуфт ӯ,—порсол ба Ўзбекистон 600 ҳазор сайёҳ омада буд. Имсол бошад, ин ба 800 ҳазор хоҳад расид, ки соли гузашта маҳз дар ин соҳа танҳо «Ўзбектуризм» 11 миллиард сӯм фоида ба даст овард. Бино ба гуфтаҳои Азим Абдуллоев дар маҷмӯъ аз соҳаи сайёҳӣ Ўзбекистон соли гузашта сад миллиард сӯм фоида ба даст овардааст.

Меҳмонхонаҳои пойтахт, ки чанде пеш аз дасти таъмир баромадаанд, ҳоло бо тамоми имконоти худ фаъолият надоранд. Ва дар назар аст, ки пас аз шаш соли истифода онҳо ба худкифоӣ мерасанд. Имрӯз дар соҳаи сайёҳӣ дар Ўзбекистон панҷ ҳазор нафар машғули кор мебошад. Дар айни вақт Анҷумани ширкатҳои хусусии сайёҳӣ созмон дода шудааст, ки 98 фоизи тамоми муассисаҳои соҳаро ташкил менамоянд. Ширкати миллии «Ўзбектуризм» чунин роҳро пеш гирифта, ба қарибӣ тамоми соҳаро ба дасти ширкатҳои хусусӣ хоҳад дод. Алҳол аз 500 ширкати хусусии ҷаҳонгардӣ танҳо 130-тоаш узви ин анҷуман мебошад.

Ин намоишгоҳи байналмилалӣ дирӯз кушода шуд ва то фардо дар ЎзЭкспоМарказ (дар павилони якум) кори худро идома медиҳад.

Т.ИКРОМОВ.

Тилло чӣ тавр ба даст меояд?

Николай Кучерский.

Роҳи Тошканд-Навоӣ дар тӯли ҳафт соат тай шуд. Як гурӯҳ журналистони дохиливу хориҷӣ, ки барои ширкат дар таҷлили 45-солагии таъсиси корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ ба роҳ баромада буданд, дар тӯли ин сафар мавзӯъҳои мухталифро ба миён гузошта, дар атрофи он баҳсу мунозира мекарданд. Маълум шуд, ки як идда журналистони хориҷӣ аз тариқи роҳи Тошканд-Навоӣ сафареро анҷом надодаанд. Зеро ин роҳ ғайр аз васли вилоятҳои Тошканду Сирдарё, Ҷиззаху Самарқанд, Навоиву Бухоро ва Хоразм, ҳамчунин мусофиронро то Ҷумҳурии худмухтори Қароқалпоқистон бурда мерасонад. Аз ин рӯ сари роҳ бозори харбузаву тарбуз ва себу меваҷоти дигар, ки нарху навои он дар таносуби Тошканд хеле арзон буд, таваҷҷӯҳи онҳоро ба худ ҷалб мекард. Дар ҷараёни сафар ронандаи «минибус» низ маҷбур буд, ки чанд карат мошинашро таваққуф кунонад. Журналистон аз фурсат истифода карда, фавран фурӯшандаи меваҷотро халқавор мепечониданд ва аз меваҳои ширини вай харидорӣ менамуданд. Тавре ки дар боло ишора шуд, ҳарчанд роҳи панҷ-шашсоата дар ҳафт соат тай шуд, аммо саворони мошин чандон тӯлонӣ будани роҳро пай набурданд.

Ман аз он меболидам, ки меҳмонони кишварамро фаровонии меваву савзавот ва таому нони чойхонаву ошхонаҳои сари роҳ ба ҳайрат оварда буд. Зеро тақрибан дар ҳар қадам мошинҳои зиёд таваққуф намуда ва саворони он аз хӯрокҳои он шикамсерӣ тановул мекарданд ва сафари худро ба самти дилхоҳ идома медоданд.

Шаҳри Навоӣ меҳмононро хеле хуб пазироӣ намуд. Кӯчаву растаҳои он идона оро дода шуда буданд. Ба гуфтаи мизбонон ин шаҳр дар шафати шаҳри куҳани Кармана, ки дар таърихи мардуми машриқзамин машҳур аст, шаҳри нави бунёд карданд, ки номи адиб ва арбоби намоёни давлатӣ — Алишери Навоиро гирифт.

Бояд гуфт, ки корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ яке аз бузургтарин корхонаҳои саноатии Ўзбекистон ба шумор меравад, ки 45-солагии таъсисаш таҷлил меёфт. Дар маросими тантанавии идона, ки аввал дар шаҳри Навоӣ баргузор гардид, Нахуствазири Ўзбекистон Ўткир Султонов иштирок намуд. Вай меҳмонони зиёдеро, ки аз кишварҳои муштаракулманофеъ ва Аврупову Амрико омада буданд, хайра мақдам гуфт. Воқеан як гурӯҳ ветеранҳои меҳнат, ки дар ин корхона солҳои зиёд меҳнат кардаанд ва дар ҳамин ҳол дар як қатор шаҳрҳои Русия зиндагӣ мекунанд, ҳаёти худро ҳозир ҳам бе ин корхона тасаввур карда наметавонанд. Танҳо онҳо ба шаҳрҳое баргашта рафтаанд, ки қаблан он ҷо зиндагӣ мекарданд ва бо даъвати роҳбарияти корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ ба биёбони Қизилқум омада, дар пойдор ва рушду такомули он ҳиссаи беандоза гузоштаанд.

Ба гуфтаи директори корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ, Қаҳрамони Ўзбекистон Николай Иванович Кучерский ҳар як фарди меҳнатқарин дар рушди иқтисоди Ўзбекистон нақши калон бозидааст ва кори онҳоро имрӯз насли наврас идома медиҳад.

Дар ҷараёни маросими тантанавӣ беш аз 20 нафар бо мукофотҳои ҳукуматӣ тақдир карда шуданд.

Николай Кучерский афзуд, ки 10 академик ва доктори улум, ҳамчунин 17 номзади улуми техникӣ пайваста дар мавриди рушду такомули истихроҷи маъдан ба пажӯҳишҳои илмӣ машғуланд. Ба шаҳодати директори корхонаи маъдан бархе аз онҳо узви пайвастаи як қатор академияҳои улуми кишварҳои Аврупо ҳастанд.

(Давомаш дар саҳ.2).

Ғарави комёбӣ — дар меҳнат

Вилояти Тошканд.(Мухбири ЎзА Н. ДУШАЕВ). Мувофиқи Қарори Девони Вазирон дар вилояти Тошканд панҷ корхонаҳои соҳаи зироат, ки зараровар буданд, баста шуданд. Дар натиҷаи тадбири мазкур 209 хоҷагиҳои нави фермерӣ ба вуҷуд омаданд. Бо ҳамин шумораи хоҷагиҳои фермерӣ дар вилоят ба 6 ҳазору 700 расид.

Яке аз он—хоҷагии фермерии «Мирдавлат» аст, ки дар ноҳияи Ўртачирчиқ ҷой гирифтааст. Ин хоҷагӣ ҳанӯз 4 сол пеш аз ин аз ҷониби Миршокир Фозилов таъсис ёфта буд. Натиҷаҳо бад нестанд. Ҳосилнокии миёнаи ҳар як гектар замини ғалла киштгардида 35 сентнерӣ буд. Дар ихтиёри фермер 50 гектар замин қарор дорад. Соли ҷорӣ ҳосилнокии миёна ба 10 сентнер афзуд.

Фермер ҳамчунин бо пахтакорӣ ва сабзавоткорӣ ҳам машғул аст. Дар хоҷагии ӯ пилла низ парвариш мешавад.Соли гузашта фақат аз обчакорӣ 10 миллион сӯм фоидаи соф ба даст овард.

Алҳол дар саҳроҳои хоҷагии фермерӣ корҳо дар авҷанд. Ғунучини пахта бо суръатҳои баланд идома меёбад. Тавре ки фермер мегӯяд, онҳо як дақиқа ҳам вақти холӣ надоранд. Фермер пеш аз ҳама аз ҷамъоварии босуръати ҳосили бо арақи ҷабин рӯёндашуда манфиатдор аст.

—Мо аллакай ба чинаки дуюм даромадем. Ният дорем, ки аз ҳар гектар ба ҳисоби миёна 35 сентнерӣ ҳосил гирифта, хирмани 60 тоннагӣ барпо кунем,—мегӯяд ӯ. — Пахтакорони хоҷагӣ аз фурӯши пахта даромади калон гирифтаниანд. Бо қарори ҳукумат нархи хариди маҳсулоти хоме, ки аз нақша бештар аст, зиёд шуд, акнун 20 фоиз иловапулӣ дода мешавад. Дар чунин шароит бепарво нишастан душвор аст, аз имконияти мавҷуда босамар бояд истифода кунем— мегӯяд фермер.

Соли ҷорӣ дар ҳудуди вилоят 22,5 ҳазор гектар майдонҳои пахтаро фермерҳо кишт намудаанд. Онҳо ба давлат 58 ҳазор тонна маҳсулот хоҳанд супурд, ки ин 21 фоизи ҳосили умумии вилоят мебошад.

Ғалабаҳои бузург дар «Олимпиадаи хурд»

Душанбе. (Мухбири махсуси ЎзА Беҳбуд БОТИРОВ хабар медиҳад). Дар пойтахти Тоҷикистон 14-20 октябр бозиҳои панҷуми кишварҳои Осиёи Марказӣ баргузор шуданд. Дар мусобиқаҳо, ки бинобар талаботи Кумитаи Байналхалқии Олимпӣ гузаронида шуданд, варзишгарони кишвари мо соҳиби 98 медал гардиданд, ки 38- тои онҳо тилло, 39- тоашон нуқра ва 21-тоашон биринҷӣ буданд.

Бозиҳои Осиёи Марказӣ, ки аз ҷониби мутахассисон ва мухлисон номи «Олимпиадаи хурд»-ро гирифт, бори аввал соли 1995 дар шаҳри Тошканд бо ташаббуси Президент Ислом Каримов ва пуштбонии Кумитаи Байналхалқии Олимпӣ баргузор шуда буданд.

Дар мусобиқаҳои Душанбе ҳамдиёрони мо собит намуданд, ки дар минтақа оид ба намудҳои гуногуни варзиш рақибонашон бо онҳо баробар шуда наметавонанд. Ғалабаҳои боксёрон, паҳлавонони гӯштини озод ва юнонию римӣ бахусус хушнудкунанда буданд. Мусобиқаҳои мазкур боз як бор собит намуданд, ки дар кишвари мо нисбати варзиш чӣ қадар эътибори бузург дода мешавад.

Ғамхории бузург

Дар кишвари мо ба либерализатсияи ҷазоҳои ҷиноӣ эътибори ҷиддӣ медиҳанд. Аз ин рӯ, ба ҷои ҷазоҳои сахттар — аз озодӣ маҳрумкунӣ, инсонпарварӣ ва адолат барин принсипҳои қонунгузорӣ ба амал бештар татбиқ мешаванд.

Пешгирии ҷиноятқорӣ, натиҷабахшии мубориза алайҳи он ба гаронии ҷазо вобаста нест. Балки вобаста ба он аст, ки шахси айбдор ногузир будани ҷазоро амиқ дарк намояд. Аз ин рӯ ба масъалаи аз нав тарбия намудан ва ба роҳи дурусти ҳаёт даровардани навҷиноятқорон эътибори ҷиддӣ дода мешавад.

Иқдоми муҳим дар ин самт Фармони Президент Ислом Каримов дар бораи авфи умумӣ гардид, ки ба муносибати даҳсолагии Қонуни Асосӣ — Конститутсияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон эълон шуда буд. Ин сана чун ҳодисаи бузурги таърихӣ ба ҳаёти мо ворид шудааст.

Ин ҳуҷҷат — кафолатгари озодиҳои инсон дар дили бисёриҳо шароraи умед афрӯхт. Зеро барои инсон муҳимтар аз озодӣ чизе нест. Онҳое, ки аз озодӣ маҳрум гаштаанд, баҳои онро хубтар медонанд. Оне, ки маҳкумиро дар тани худ санҷидааст, аз кардаҳо пушаймон буда, дар бораи меҳнати ҳалол ва рӯзгори хушбахтонаи оилавӣ бисёр меандешад.

Мо ба ин вақте итминон ҳосил кардем, ки рӯзи аввали эълони авфи умум дар яке аз муассисаҳои ҷазодиҳӣ бо маҳкумшудагон сӯҳбат доштем. Ҳамаи маҳбусон изҳор менамуданд, ки рӯзгори осуда, дидани чеҳраи шоди аҳли байт ва меҳнати ҳалолро орзу мекунанд.

Фармони Президент ба амал татбиқ шуд. Дар садҳо хонадон ва ҳазорҳо оила ҳаёти мӯътадил аз нав оғоз ёфт. Ҷиноятқорони озодшуда низ узви ҷамъиятанд. Мо бояд ба онҳо кӯмак расонем, то роҳи худро дар ҳаёт пайдо кунанд. Нисбати онҳо бефарқ ва бераҳм будан ба оқибатҳои номатлуб бурданаш мумкин.

Баъди Фармони Президент боз дастуре ба имзо расид. Дар он, ба мақсади сари вақт ва хушсифат амалӣ гардидани Фармон, ба ҳамкории органҳои ҳифзи ҳуқуқ ва худидоракунии шаҳрвандон эътибор дода шудааст. Қайд гардидааст, ки ҳифзи иҷтимоии аз ҷазо озодшудагон бояд дар мадди назарҳо бошад. Дар рафти иҷрои Фармон масъулияти асосӣ ба дӯши ходимони органҳои умури дохилӣ гузошта шудааст. Инспекторони минтақавӣ, ки посдори осоиштагии маҳаллаҳо ва дӯстони боэътимоди аҳолиянд, ба корҳои тарғиботӣ фаъол ҳастанд. Онҳо муносибати мӯътадилро байни аҳолӣ ва авфшудагон барқарор менамоянд.

Ба мухбири ЎзА роҳбари Саридораи Вазорати умури дохилӣ оид ба пешгирии ҷиноятҳо, полковники милитсия **Авазбек Сатторов** гуфт:

— Бо ҳамкории органҳои маҳаллии худидоракунӣ ва кумитаи занон қабл аз ҳама шароити зиндагонии онҳое, ки мувофиқи Фармон ба озодӣ мебароянд, омӯхта шуд.

Амалиёти махсусе ба мақсади офаридани шароити мӯътадил баҳри онҳо ба нақша гирифта шудааст. Якҷоя бо ҳайати махсуси назди ҳокимиятҳо ва марказҳои иҷтимоии офиятмандӣ барои кӯмаки моддӣ ва иҷтимоию маишӣ расондан ба чунин шахсон тадбирҳо андешида шудаанд. Ба онҳое, ки бино ба Фармон озод шудаанд, ба миқдори 80 миллион сӯм кӯмаки моддӣ расонда шуд, анқариб панҷ ҳазор нафар бо даҳолати инспекторони минтақавӣ кор ёфтанд. Алҳол кор бо шахсони ба озодӣ баромада идома дорад.

Аз ҷумла, дар шӯъбаҳои корҳои дохилии ноҳияҳо муносибати дӯстона бо маҳбусони собиқ ба роҳ монда шудааст. Онҳо бо муаммоҳои худ ба гурӯҳҳои корӣ муроҷиат менамоянд. Аъзои гурӯҳ ба онҳо ёрии ҳамаҷониба мерасонад.

Дар шӯъбаи корҳои дохилии ноҳияи Мирзо Улуғбек мо бо чунин як шаҳрванд гуфтугузор доштем. Ин озодгардида Жанна Ҷумъақулова ном дошт. Вай ба саринспектори гурӯҳ, майори милитсия Моҳуббат Гаҷиева гуфт:

— Маро барои дуздӣ ба муддати шаш сол аз озодӣ маҳрум карда буданд. Андешаи он, ки кӯдакам беназорат мондааст ва ҷавониям дар паси панҷараҳои оҳанин мегузарад, маро азоб медод. Фармони Президент дар бораи авфи умум ҳаёти маро дигаргун кард. Баъди як сол ман ба оғӯши оилаам баргаштам. Бояд кушоду рӯшан бигӯям, ки ман аз канораҷӯии ҳамсоягону шиносон меҳаросидам. Чӣ хуш, ки чунин ҳодиса рӯй надод. Эҳсоси он, ки ҳама мехоҳанд сӯям дасти мадад дароз кунанд, дасту диламро ба зиндагӣ гарм сохт. Ҳоло ман кор мекунам. Тамоми умр онҳоеро, ки бароям чунин имкониятҳоро фароҳам овардаанд, бо некӣ ёд хоҳам кард.

Дар шӯъбаи корҳои дохилии ноҳияи Ҳамза низ бо маҳбусони озодшуда муносибати самимӣ барқарор шудааст. Барои ба ҳаёти нав ва шароити кор мутобиқгардонии онҳо аз тамоми имкониятҳо истифода мебаранд. Инспекторони минтақа якҷоя бо маҳаллаҳо ба онҳо кӯмаки ҳамаҷониба мерасонанд.

Коргарони Иттиҳодияи истеҳсолии авиатсионии ба номи В.Чкалови шаҳри Тошканд Евгений Вяткин ва Семен Радченко низ, ки чанде пеш ба озодӣ баромада буданд, миннатдории худро барои ин гуна ғамхориҳо изҳор доштанд. Гуфтанд, ки бо меҳнати ҳалоли хеш боварии онҳоеро, ки бароящон чунин имкониятҳоро фароҳам овардаанд, сафед мекунанд.

Фармони Президент, ки маншаи некиву ғамхории бузург аст, имкон дод, ки ҳазорҳо одамон роҳи дурусти зиндагиро пайдо кунанд.

Норгул АБДУРАИМОВА,
мухбири ЎзА.

Тилло чӣ тавр ба даст меояд?

(Аввалаш дар саҳ.1).

Рӯзи дуввуми тантанаҳои идона дар шаҳри Учқудуқ баргузор гардид. Ҳамаи меҳмонон, аз ҷумла, журналистони дохиливу хориҷӣ низ дар ин маросим иштирок намуданд. Сипас, тантанаҳои идона ба шаҳри Зарафшон кӯчид. Ин шаҳр низ дар биёбони Қизилқум арзи вуҷуд намудааст ва ҳоло дар он ҳазорҳо нафар ба кору зиндагӣ машғуланд. Дар ин шаҳри навбунёд мактабу литсейҳои зиёд сохтаанд. Кинотеатру марказҳои фароғат дар ихтиёри бошандагони ин шаҳр қарор доранд.

Зимнан зикр бояд кард, ки меҳмонон аз кони Мурунтов низ боздид намуданд. Ба гуфтаи мизбонон техникаи пуриқтидор ва нақлиёти зиёд дар умқи 500 метр аз сатҳи замин ба кандану кашондани санги маъдан машғул буд. Дастгоҳҳои компютерӣ, ки онро гурӯҳи занону духтарон идора мекарданд, тарзи кори техникаро назорат менамуданд. Маълум шуд, ки агар ягон воситаи техникӣ аз кор монад ё хароб шавад, фавран компютер онро хабар медод. Ҳамчунин бо ҳар як ронандаи нақлиёт робитаи маснӯъӣ барқарор карда шуда буд. Онҳо низ аз ҳолати васоити техникӣ ё вазъи саломатии худ гурӯҳи нозиронро дар ҷараён мегузоштанд. Гурӯҳи кӯмак ба ҷои ҳодиса рафта, воситаи техникӣ ё нақлиётро дубора тармим мекард. Ба гуфтаи Людмила Касаткина, ки роҳбари гурӯҳи назоратчиёнро ба дӯш дошт, дар ду-се соли охир ягон ҳодисаи ногувор рух надодааст ва инро метавон аз ронандагони экскаватору булдозерҳо ва воситаҳои нақлиётӣ пурсид ва дар ин маврид итминони комил ҳосил намуд. Пай бурдем, ки ба ин чиз эҳтиёҷе нест ва гуфтаҳои роҳбари гурӯҳи назоратчиён ҳақиқати ҳоланд.

Евгений Толстов — сармуҳандиси корхонаи маъдани кӯҳӣ гуфт, ки даромади солонаи онҳо 1 миллиард доллари амрикоиро ташкил мекунад, ки барои харҷи худи корхона истифода хоҳад шуд. Ба гуфтаи вай корхона панҷ бахши саноати маъдани кӯҳиро дар худ муттаҳид намудааст, ки дар қаламрави вилоятҳои Навоӣ, Самарқанд, Бухоро, Ҷиззах ва Тошканд воқеъанд.

Евгений Толстов таъкид намуд, ки корхонаҳои тахти тасарруфи он тилло, нуқра, уран ва маводи мухталифи кимёвӣ истихроҷ мекунанд, ҳамчунин дар як қатор корхонаҳои кӯчаки он тавлиди маводи заргарӣ ва истеҳсоли матоъҳои кешбофӣ низ ба роҳ монда шудааст.

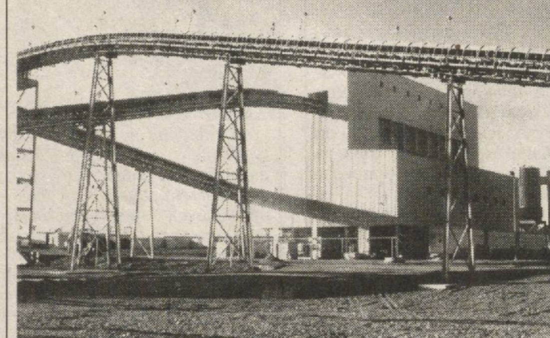

Евгений Толстов мегӯяд, аммо 98 дарсади маҳсулоти корхонаро тилло ва уран ташкил мекунад ва захираҳои он бештар дар минтақаи Қизилқуми марказӣ маҳфузанд, ки мавриди истихроҷ ва коркард қарор дода шудаанд.

Аз сӯҳбати Евгений Толстов маълум шуд, ки истихроҷи тилло ва уран баъди истиқлолияти Ӯзбекистон якуним баробар афзуд ва иқтисоди Ӯзбекистон аз ин ҳисоб рӯз аз рӯз рушд менамояд. Корхона дар шаҳрҳои Навоиву Зарафшон ва Учқудуқ корхонаҳои хурди заргарӣ низ ташкил кардааст, ки мардуми зиёд дар он ба кор ҷалб шудаанд. Аз ҷумла, корхонаи заргарии Зарафшон мисоли рӯшани он мебошад. Зимни боздид аз ин корхона шоҳиди он шудем, ки занҷиру дастпона ва ангуштариву гӯшворҳои ҷилодори он, ки аз тилло сохта шудаанд, чашми касро мебаранд. Ҳафтод дарсади корро техника иҷро мекард, аммо ҳангоми ҷило додани ин маводи заргарӣ занону духтарони зиёд машғули кор буданд. Онҳо занҷирҳоро аз рӯи андоза бурида, ба он ҷило мебахшиданд. Хулоса, ҳар як коргар устои кори худ буд ва онро бекаму кост ба ҷо меовард. Қисме аз маҳсулоти онҳо ба хориҷа содир карда мешавад.

Дар шаҳри Зарафшон музеи корхонаи маъдани Навоӣ ташкил шудааст, ки экспонатҳои он аз ҳазор зиёд аст. Ба гуфтаи ходимони ин музей экспонатҳо баёнгари дирӯз ва имрӯзи рушду такомули корхонаи маъдан ҳастанд. Зеро шаҳрҳои Учқудуқу Навоӣ ва Зарафшон дар биёбони Қизилқум бунёд шудаанд.

Ислом Каримов корхонаи маъдани кӯҳии Навоиро яке аз манбаъҳои асосии боло бурдани иқтисоди кишвар талқин намудааст. Аксҳои дар музей мавҷуда нишон медиҳанд, ки Ислом Каримов то чӣ андоза ба ин корхона таваҷҷӯҳи хосса зоҳир мекунад.

Дар ҳамин ҳол 240 ҳазор нафар тахти ҳимояти иҷтимоии корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ қарор доранд. Аммо 60 ҳазор нафари онҳо бевосита дар бахшҳои мухталифи ин корхона машғули фаъолият ҳастанд.

Евгений Толстов изҳор намуд, ки миқдори миёнаи маоши коргарони онҳо баландтар аз маоши хизматчиёни идораҳои буҷавӣ аст, зеро ягон коргари бе маълумот барои ба кор даромадан даъвогарӣ карда наметавонад. Зеро дар шаҳри Навоӣ Донишгоҳи маъдани кӯҳӣ ва коллеҷу литсейҳо ташкил карда шудаанд, ки корхонаро аз ҳисоби ҷавонон бо коргар таъмин карда меистанд. Таъкид гардид, ки ҳарчанд ҳалли проблемаи бекорӣ ҳадафи онҳо қарор нагирифтааст, аммо онҳо имконияти бо кор таъмин намудани бошандагони як қатор шаҳру рустоҳои вилояти Навоиро низ метавонанд ба дӯш гиранд. Зеро фаъолияти корхона мунтазам васеъ мегардад ва истеҳсоли намудҳои мухталифи маводи кимёвӣ ва заргарӣ ба татбиқи ин нақшаи онҳо мусоидат хоҳад кард.

Дар корхонаи истихроҷи тилло ва уран, ки дар Зарафшон воқеъ аст, технологияҳои замонавӣ насб карда шудаанд. Масоҳати умумии он 10-12 гектарро дар бар мегирад.

Ба гуфтаи мақомоти корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ дар оянда истихроҷи тилло ва уран сол аз сол афзоиш хоҳад ёфт. Зеро дар биёбони Қизилқум манбаъҳои нави захираҳои он кашф шудаанд. Он имкон хоҳад дод, ки Ӯзбекистон ба қатори шаш кишвари бузургтарини истихроҷи тиллои ҷаҳон ворид шавад. Аз ҷумла, кони Мурунтов яке аз манбаъҳои асосии захираи тилло ва уран ба ҳисоб меравад ва дар истихроҷи он техникаи пуриқтидори хориҷӣ ҷалб карда шудааст. Гуфта шуд, ки дар назар аст, ҳар як корхона дар оянда то 20 тонна тилло истихроҷ намояд.

Аммо дар ҳамин ҳол ин рақам марбути ҳамаи корхонаҳои саноатии кони маъдани кӯҳии Навоиро ташкил мекунад.

Дар бораи корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ метавон саҳифаҳои зиёдро сиёҳ кард, аммо то ҷое, ки ба мо маълум гардид, то соли 2003 журналистони зиёд ба ҳудуди ин корхона роҳ дода намешуданд ва дар бораи он низ мақолаҳо интишор карда намешуданд. Аммо акнун дар шабакаҳои тахти тасарруфи корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ чанд нашрия таъсис дода шудааст. Ҳар як шумораи он дар саҳифаҳои худ аз номдорони меҳнат ва талошу ҳаракатҳои онҳо ҳикоят мекунад. Дар баробари ин низоми кор дар ин ҷо хеле қатъист. Воқеан мушоҳида гардид, ки даробарои ҳар як коргар тахти назорат меистад ва ҳатто ҳангоми аз корхона хориҷ шудан ҳам бояд ҳар як нафар гувоҳномаи кории худро нишон диҳад. Аммо маросимҳои таҷлили 45-солагии таъсиси корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ имкон фароҳам овард, ки журналистони зиёд манбаъҳои истихроҷи тилло ва уранро бо чашмони худ бубинанд ва раванди корро мушоҳида кунанд.

Ҳангоми сафари серӯза ва ширкат дар маросимҳои тантанавиву идона шоҳиди он шудем, ки дар корхонаи маъдани кӯҳии Навоӣ даҳҳо тоҷикон машғули кор ҳастанд. Гуфта шуд, ки дар шаҳри Зарафшон бунёди фарҳанги тоҷикон амал мекунад.

Ф. АҲРОРОВ.

Хоҷагии фермерии «Умед» (сардораш Адашалӣ Абдуназаров) яке аз хоҷагиҳои ширкати «Ӯзбекистон»-и ноҳияи Чуст мебошад. Хоҷагии мазкур 9 гектар замин дорад.

Инак, мавсими ғунучини пахта оғоз ёфт. Онҳо то шукуфтани пахта аз сидқи дил кор карданд. Натиҷааш бад нашуд. Мавсими пахтачиниро муташаккилона ташкил карданд. Алҳол ба ҷои 5 тонна 5,1 тонна «тиллои сафед» ғундошта, реҷаи пахтасупориро дар ноҳия аввалин шуда барзиёд иҷро карданд.

Ҳоло дар саҳроҳои хоҷагӣ ҳосили пахта зиёд аст. Ин аст, ки аъзоёни хоҷагии фермерӣ то охири мавсим боз 3 тонна пахта чиданианд. Зеро ҳанӯз дар пахтазор ҳосил бисёр.

Дар акс: аъзоёни хоҷагии фермерии «Умед».

Муаллифи матн ва сурат:
А.МУРОДОВ.

«Тиллои сафед» ва корҳои сиёҳ

Пахта боигарии мамлакати мост. Барои муҳофизати он мунтазам чорабиниҳо дида мешаванд. Ҳукумати кишвар як қатор ҳуҷҷатҳое қабул намудааст, ки ҷиҳати муҳофизати ин ашёи хоми гаронбаҳо аҳамияти хос доранд, ки пеши роҳи талафот, дуздӣ, бо роҳи ғайриқонунӣ аз ҳудуди кишвар баровардани онро мегирад. Органҳои ҳифзи ҳуқуқ тадбирҳои гуногун мегузаронанд, то масъалаи иҷрои қонун амалӣ гардад.

— Дар баъзе ҳудудҳои бо ҷумҳуриятҳои Қазоқистон ва Қирғизистон ҳамсарҳад, ҳодисаҳои кӯшиши дуздӣ ва ғайриқонунӣ берун аз мамлакат баровардани пахта ба мушоҳида мерасанд,—мегӯяд прокурори раёсати назорати умумии Прокуратураи генералӣ **Бахтиёр Холмирзоев** ба **мухбири ЎзА**. — Аз ҷумла қайд намуд ӯ, — якчанд сокини ноҳияи Сирдарё ба Қазоқистон 1,9 тонна пахтаи аз саҳроҳои хоҷагии фермерии «Бӯстон» ҷамъоваришударо гузаронда, ба маблағи 700 ҳазор сӯм фурӯхтаанд. Ин сир фош шуд. Аз рӯи он кори ҷиноӣ кушода шуд.

Мутаассифона, чунин ҳодисаҳо дар дигар ноҳияҳо, ки бо давлатҳои ҳамсоя наздиканд, рух медиҳанд. Гарчи талх аст, бояд эътироф кард, ки баъзе шаҳрвандон ба хотири сарват ҷамъ кардан манфиатҳои Ватанро фаромӯш мекунанд. Албатта барои пешгирии чунин ҳодисаҳои нохуш тадбирҳои ҷиддӣ дида мешаванд.

Дар мавсими ғунучини пахта ҳар як соат ғанимат аст. Ҳар қадар, ки пахта тез ҷамъоварӣ шавад, ҳамон қадар хуб аст. Аз ин рӯ рағбатнок намудани заҳмати зарбдоронаи пахтакорон аҳамияти калон дорад. Гарчи ба пахтакорон дар зарфи ҳар панҷ рӯз додани ҳаққи корашон пешбинӣ шудааст, ҳангоми санҷиш маълум шуд, ки дар ин бобат низ як қатор хилофкориҳо мавҷуд будаанд.

Аз ҷумла, хазинадори хоҷагии ширкатии ба номи Алишер Навоии ноҳияи Каттақӯрғони вилояти Самарқанд А.Қудратов 8 миллион сӯм пули пахтакоронро барои эҳтиёҷоти шахсӣ харҷ кардааст. Ба ивази меҳнати худ чинакчиёни хоҷагии ширкатии «Зарафшон»-и ноҳияи Чусти вилояти Намангон инчунин 4,2 миллион сӯми худро гирифта натавонистанд. Дар ҳар ду ҳолат ҳам ба шарофати фаъолияти органҳои прокуратура масъала ба манфиати чинакчиён ҳал шуд. Пахтакорон ҳаққи меҳнати худро ба даст оварданд.

Маълум гардид, ки дар ноҳияи Гулистони вилояти Сирдарё рӯзҳои аввали моҳи октябр ба чинакчиён 5,9 миллион сӯм, дар ноҳияи Сайҳунобод 53 миллион сӯм, дар ноҳияи Бешариқи вилояти Фарғона 11,6 миллион сӯм ҳаққи пахтачинҳо дода нашудааст.

Ба ҷуз аз ин барои пешгирӣ намудани хилофкорӣ тадбирҳои дигар низ дида шуданд, аз шахсони айбдор ва зараррасонида ба маблағи 588,8 ҳазор сӯм ҷарима ситонида шуд.

Аз рӯи ҷамъбасти санҷише, ки онро органҳои прокуратура дар ин самт гузаронданд, 444 пешниҳодот аз болои шахсони мансабдор ва ташкилотҳо баровардa шуд, ки ҷиҳати аз байн бурдани ҳодисаҳои номатлуби вайрон кардани қонун мусоидат менамоянд. 2156 шахсони мансабдор огоҳонида шуданд, 728 коргарон ҷазои интизомӣ гирифтанд, зиёда аз ҳазор шахс ба ҷавобгарии маъмурӣ ва 284 шахс ба ҷавобгарии моддӣ пешниҳод карда шуданд. 23 парвандаи ҷиноӣ кушода шуд.

Дар айни замон аз тарафи органҳои прокуратура корҳои доманадори тарғиботӣ ва фаҳмондадиҳӣ дар байни аҳолӣ сурат гирифтааст.

Дар ҳошияи таърихе, ки медонему намедонем

Дар мавзӯи «Босмачӣ» ва «босмачигарӣ» агар пеш фақат дар хориҷи кишвари мо тадқиқот ба амал омада бошад, баъди пошхӯрии ИҶШС (СССР) ва пойдор шудани Истиқлолият дар Ӯзбекистону Тоҷикистон бисёр ҳуҷҷатҳо ошкору саҳифаи ториктарини таърихи навини мо равшанӣ ёфт. Донистем, ки кӯшиши инъикоси симои ҳақиқии мубризони роҳи озодии халқҳои Осиёи Миёна хеле барвақт сар шуда дар ин бора бисёр пажӯҳишҳо ба амал омадаанд. Махсусан дар Туркия. Муаллифи «Фарғона мужоҳидлари» Тукил фаъолияти Шермуҳаммадбекро навишта қӯмондонҳои бисёреро номбар мекунад ва навиштааст, ки дар байни муҷоҳидони водӣ 125 қӯрбошӣ соҳиби рутбаи генерал шудааст: Ш.Яссавӣ:«Туркистон аччиқ ҳақиқатлари», Мӯсо Туркистонӣ:«Улуғ Туркистон фожиаси», Алӣ Бодомчӣ (Туркия): «1917-1934. Ҷунбиши миллӣ-озодихоҳии Туркистон ва Анвар Пошшо. Қӯрбошиҳо». Боймирзо Ҳаит ва бисёр дигарон маълумотҳои дақиқ навишта будаанд. Ахиран (с.2002) Салимҷон Аюбов бо номи «Сад ранги сад сол» аз Прага китоберо пешкаши хонандагони тоҷик намуд, ки дар радифи ҷунбиши мазкур дигар саҳифаҳои тираи таърихи мо ҳамчунин бо обу ранги дилкаш тасвир ёфтаанд. Муаллиф бо ҷойгузинии бамавриду бамавқеъи далелу бурҳон, бо соддагии тарзи баён ба хонанда қадри истиқлолиятро фузунтар менамояд. Устоди Донишгоҳи Тоҷикистон А.Холиқзода низ пажӯҳишҳои қобили қадр ба анҷом расонидааст.

Як намуна аз таърихе, ки медонем. «Фарҳанги мухтасари истилоҳоти хориҷӣ» (Москва, соли 1963) «БОСМАЧӢ», туркӣ—роҳзан, аъзои отряди аксиинқилобии ғоратгарон

БОСМАЧИГАРӢ (басмачество)—ҳаракати ғоратгарони аксиинқилоб дар Осиёи Миёна. Дар солҳои ҷанги гражданӣ ва интервенсияи ҳарбии англисӣ якҷо бо буржуазияи маҳаллӣ ва унсурҳои бой-феодалӣ,бо нақша ва кӯмаки империалистони хориҷӣ барои забт кардани Осиёи Миёнаи Шӯравӣ ҳаракат менамуд. Аз тарафи Артиши Сурх торумор шудааст».

Босмачиён оё ҳақиқатан ҳам ғоратгару роҳзанҳо буданд?

Ба ин савол академик Муҳаммадҷон Шакурӣ чунин ҷавоб мегӯяд:«На ҳама босмачиҳое, ки пайдо шуда буданд, ғоратгару табаҳкор буданд. Баръакс, бисёрии онҳо ҳақталаб, адолатхоҳ буданд. Дар байни онҳо ҳатто зиёиён низ буданд. Баҳои синфи болшевикон ба ҳаракати босмачигарӣ, албатта, аз иштироки густурдаи бойҳо дар ин ҳаракат сарчашма гирифтааст... Бойҳо ба дарки он, ки хоҳу ноxоҳ сармояашон аз даст хоҳад рафт, ин ҷунбишро маблағгузорӣ мекарданд».

—Оё вақте ки босмачигарӣ ба майдон омад, Осиёи Миёна аллакай Шӯравӣ буд?—Албатта, не! Босмачигарӣ-зодаи инқилоби Октябр, яъне зодаи ҷанги дуюми русӣ, ки Ҷунбиши мазкур душмани қаттолу сарсахти Артиши Сурх буд, ки дар шакли нави сиёсӣ ба мустамликаи Давлати Шӯравии русӣ даровардани қаламрави Осиёи Миёнаро пешгирӣ мекард. Дар таърих, адабиёти советӣ тамоми ҳикояти иштирокдорон, ҳатто хайрхоҳони ин ҷунбиш бо ранги сиёҳ тасвир шудаанд. Сурхҳо баръакс—ҳама далеру ҷасур, инсондӯсту раҳмдил, бунёдкору поктинат инъикоси бадеӣ ёфтаанд. Дар ин бора ҳақиқати таърихӣ чӣ тарз аст?

Аскарони Сурх ва командирони онҳо дар ҷанги Бухоро

Дар бораи қатлу ғоратгариҳои Аскарони Сурх ҳангоми забт намудани ин ё он шаҳру деҳот хеле нақлу ривоятҳо мондааст. Муҳаққиқони соҳа баъди пош хӯрдани СССР дар ин хусус хеле пажӯҳиш карданд. Владимир Генис, ходими АУ Россия:дар се рӯзи аввали ҷанги Бухоро 600 сарбози сурх куштаю захмӣ шуд. Шояд аз ҳамин сабаб бошад, ки қатли ом ва сӯхтору ғорати шаҳр ба авҷи олӣ расид. Ин саҳнаро намояндаи доимии «Турккомиссия» Валериан Куйбишев дар блокноташ бо ёддошти зерин тасвир ва тасдиқ кардааст:«15-IX. Солдатҳо ба ғорати боигариҳо машғуланд. 16-IX. Ғоратгарӣ аз тарафи солдатҳо. 17-IX. Ба шӯъбаи махсус пешниҳод бояд кард, ки муборизаро зидди ғорати ашёи мурдаҳо пурзӯр кунад». Ҳамчунин таърихшиноси мазкур навиштааст: он рӯзҳо Фрунзе ба Маскав хабар фиристод: 2-уми сентябр аз Шаҳрисабз миқдори калони тилло ва нуқра, дар 150 сандуқ ғанимат гирифта шуд; аз Бухоро ба Тошканд (ин шаҳр аз с.1917 Шӯравӣ буд) ду эшелон симу зар ва ҷавоҳирот, 39 шамшери тилло, ки баъзеаш то 35 алмоси суфта дошт, фиристода шуд: дар Ғиждувон 20 ароба корвони амир дастгир шуд, аммо то омадани командирон онҳоро аскарон тариконa карданд.

Барои ҷилавгирӣ намудани ин ҳама ғоратгариҳо Фармондеҳи Артиши Сурх Эрнест Кужело, собиқ афсари артиши австровенгер ба ҷои қатъи ин бетартибӣ худи ӯ даст ба чунин ғорат бурдааст. Як халта тилло, аслиҳаи зарандуд, як шамшери тилло ва камарбанди аз тилло будаи панҷкилоиро бо худ гирифта, онро «ҳадияи мардуми сипосгузори Ғиждувон ба фармондеҳи худ» маънидод кардааст. М.Фрунзе низ ҳангоми боздид аз қасри амир чанд шамшер ва туфангчаи тиллоӣ гирифтааст.

Баҳонаи ҳуҷум ба Бухоро

Нақшаи забт кардани Бухоро, хеле барвақт, ҳанӯз 10 август бо ташаббуси Куйбишев ва Фрунзе таҳия ва тасдиқ шуда буд. Раҳбарияти ҳукумати нав ҳам аниқ буд. Аммо, дар сенария, баҳонае мебоист чун «чашмбанд» ба ҷомеаи ҷаҳонӣ «сабаби» интервентсияи Артиши Сурх нишон дода мешуд. Нақшаи баҳонаи ҷанг ин тавр буд: ду гурӯҳ—яке иборат аз тоҷику ӯзбекҳо; дигаре—иборат аз туркманҳо дар шаби 28-29 август ба Чорҷӯй шабохун зада қудратро дар он ҷо ба даст гирифта ба Бухоро аз сар шудани ҳуҷуми пойтахти аморат «хабар» бояд паҳн мекарданд. Дар он сурат, сурхҳо вонамуд кардани буданд, ки халқи шӯришнамудаи Бухоро кӯмак хост. «Амалиёти Чорҷӯй» нашуд. Ҳар ду даста шаб хоб монда, амрро иҷро накарданд. Ба ин нигоҳ накарда, Фрунзе 2-уми сентябр аз ҳаво, бо самолётҳои бомбаандоз, аз замин, бо тӯпҳо ба ҷанги шадид сар кард.

Аз рӯи шаҳодати таърихнигорон тасхири ягон шаҳр аз тарафи сурхҳои болшевик ба чунин қудрат ва даҳшат, ки дар Бухоро буд, сурат нагирифтааст. Гарчи Бухоро аз дарун пӯсида ва чандон қудрате надошт, ки ба Аскарони Сурх муқобилият нишон диҳад. Сабаби асосии чунин иқдоми сахти сурхҳо дар ҳамин буд, ки онҳо аз тарафи омма (халқ) дастгирӣ нашудани худро ба хубӣ медонистанд. Ба ҳар қимате бошад, ғалаба аз болои Бухоро зарур буд. Зеро амри Ҳизби болшевикӣ ҳаминро тақозо дошт. Чунки баъди пирӯзӣ (бо даҳшату қатли ом, зӯри силоҳ) гап-гапи зӯр мешавад. Ба ҳар тавре лозим донанд, ҳамон тавр хоҳанд гуфт, хоҳанд кард. Дар китобҳои таърих тавре, хостанд, навиштанду таълим доданд...

Тарзи ҳуҷум ба Бухоро, бо роҳи фиреби омма,баъдтар аз тарафи Гитлер барои сар кардани ҳуҷум ба СССР истифода шуд. Яъне, дар сарҳад як теъдод асиронро аз маҳбас баровардa ба онҳо либоси низомӣ мепӯшонанд, ба дастонашон ярок дода амр кардаанд, ки ба тарафи немисҳо амали ҳуҷум нишон диҳанд... Аз он маҳбусони «ҳуҷумкарда» ғайри чанд акси навор, барои исботи даъвои дурӯғин дигар чизе намемонад...

Аз он баъд ҳамин усул барои сарнагун кардани ҳукумати Муҳаммад Довуд (соли 1973), Амин ва Тараки дар Афғонистон такрор ёфт. Ин ҷо низомиён ва мулкиҳои шӯравиро хуфиёна ба комиссариатҳои ҳарбӣ даъват карда ба онҳо либоси низомии афғониро пӯшонида бурда барои «баҳона» аз онҳо истифода карда буданд...

(Давом дорад).

М. ОТАХОНЗОДА.

Арзишҳои исломии минтақа

Пажӯҳишгоҳи осиёимарказишиносии Фаронса якҷоя бо Институти Гёте дар Маркази миллии матбуот зери унвони «Арзишҳои исломӣ ва воқеияти минтақаи Осиёи Марказӣ» анҷумани илмӣ барпо намуданд.

Дар маърӯзаҳои худ муҳаққиқони Фаронсаву Ӯзбекистону Русия аз воқеияти имрӯзаи вазъи ислом ва дар бобати аҳволи он дар минтақаҳои Урупои Шарқиву Қафқоз низ сухан ронданд. Дар ин анҷуман назари муҳаққиқон ба он ҳолатҳои ислом, ки дар даврони нимаи аввали қарни гузашта, ҷунбишҳои исломии водии Фарғона дар солҳои 70-80-уми асри XX ва бозтобҳои дигари дини ислом бо назардошти системаву сохторҳои сиёсӣ ибroз гардиданд.

Аз маърӯзаи корманди илмии Институти осиёимарказишиносии Фаронса Ҳабиба Фатҳӣ бармеояд, ки дар Осиёи Марказӣ дини ислом пас аз шикасти давлати шӯравӣ дар дохили худ низ таҳаввулот доштааст.

Т.ХОВАРӢ.

Паймон

Санги рехта

(Аз дафтари рубоиёт)

Оне, ки каму беш бидонад аз хеш,
Дар анҷумане сухан нарондад аз хеш.
Лофи хунари бехунар аз бехунарист,
Мушк аст хунар, ки бӯ фишонад аз хеш.
***
Гумкардаи ман зи туст, пайдоям низ,
Шодии дилам ту ҳастӣ, ғамҳоям низ.
Бо ёди ту бар зулфи сухан шона занам,
Яъне ки туӣ мӯҷиби иншоям низ.
***
Ай ишқ, баҳори бор дорам аз ту,
Дилгармӣ ба рӯзгор дорам аз ту.
Кӯр аст ҳар он дида, ки танҳоям дид,
Дар даҳр хуҷаста ёр дорам аз ту.
***
Бархезу кушой парда аз рӯйи сухан,
Занҷир фикан зи мӯйу гесӯйи сухан.
Бар дилшудагони роз роҳе бинамой
Бо табъи латиф сӯйи мушкӯйи сухан.
***
Ёре, ки ҳамора ёри мо буд, туӣ,
Вобастаи рӯзгори мо буд, туӣ.
Ай ишқ, нигоре, ки алоҷагами замон
Ҳамсоғари гамгусори мо буд, туӣ.
***
Як ҷуръа майи талхи ман аз нӯши ту хуш,
Далқи тани ман зи хилъати дӯши ту хуш.
Гар ҳикмати Мавлавӣ хушоянди ман аст,
Сафсаттаи маддоҳ ту бар гӯши ту хуш.
***
Чун нест беҳ аз даври ту даврон, соқӣ,
Моем нигаҳбонаш аз ҷон, соқӣ.
Умрест, ки вирди ин дуъо пешаи мост:
Даврони туро мабод поён, соқӣ!
***
Чашмони туро хумор мехоҳам ман,
Оғӯши туро баҳор мехоҳам ман.
То ҷони зи ишқат орзумандам ҳаст,
Мехоҳамат, ай нигор, мехоҳам ман.
***
Ин ҳастӣ,талошгоҳи одам бошад,
Майдони набарди шодиву ғам бошад.
Ҳам каъбаи хурмузони дунё, оре
Ҳам лонаи Оҳармани олам бошад.
***
Аз чашми замона ком бистон, ай дил,
Аз санги замона ҷом бистон, ай дил.
Бо нанги замона сохтан коре нест,
Аз нанги замона ном бистон, ай дил.
***
Он кист, ки рози ҳастӣ ӯрост падид,
Онро, ки бувад вуқуфи асрор, кӣ дид?
Андар дари зиндагонӣ, к-он хонаи мост,
Овехтаанд қуфл, к-аш нест калид.
***
Онон, ки асоси ҳастӣ худро донанд,
Аз ҷаҳли худ охирон ба ғафлат монанд.
Дар ин када, ки зиндагӣ номаш карданд,
Набвад каси мизбон, ҳама меҳмонанд.
***
Бархезу ҷаҳони дигаре ифшо кун,
Бар дафтари ҳастӣ номи худ иншо кун.
Дар байни ҷамоа ҷанд гум хоҳӣ буд?
Аз байни ҷамоа хешро пайдо кун.
***
Чун бар худӣ бовар набувад чандеро,
В-аз худ сари сарвар набувад чандеро.
Бо дидаи пешво бубинад пешаш,
Раҳ ҷуз раҳи раҳбар набувад чандеро.
***
Ҳарчанд чу осиёбсанги хоро,
Пайваста замон ситам гузорад моро.
Монем ба асли хеш, яъне наниҳем,
З-он роҳ, ки роҳи мост, берун поро.
***
Натвон ҳамаро писанд будан, ай дил,
Ҳар гоҳ ҳам арҷманд будан,ай дил.
Дар шебу фарози рӯзгори умре
Поиставу сарбаланд будан, ай дил.
***
Аз ғайри қалам аламшунав нест маро,
Ҳамдам беҳ зи қалам аламгарав нест маро.
Пур аз алафи алам бишуд ҳастии ман,
Ҷуз аз қаламам аламдарав нест маро.
***
Даврон чу тиҳӣ зи ҷустандеш шавад,
Дар ҷилва хаёли густандеш шавад.
Оне, ки набудаш аз хирад бор, ин ҷо
Унвони лақаб дурустандеш шавад.
***
Дардо, ки гузашт ҷони илҳом аз мо,
Бо кина замон рабуд ин ҷом аз мо.
Ҳайфо, ки кунун дареғ дорад, ёрон
Дурди майи худ суйи айём аз мо.
***
Гоҳе ҳамаро писанд н-ояд навӣ ҳам,
Хуш нест ғаҳе анҷумани маъноӣ ҳам.
Дар даҳр як эҷоди мукаммал набувад,
Ноҷӯр расад гаҳ сухани Мавлавӣ ҳам.
***
Аз гуфтаи ту нагашт як маънӣ аён
Не аввали он падиду не охири он.
Ту аъламӣ аз даричаи дидаи худ,
Ҷуз ҳеҷ наӣ аз дари чашми дигарон.
***
Ишқи ту камоли шавқи подори ман аст,
Болу пари мурғи табъи бедори ман аст.
Зикраш зи даҳонам нафитад умре, бас
Ишқи ту забони нобӣ пиндори ман аст.
***
Эъҷози сухан, ки хоҳӣ, парвозат ку?
Ду боли ба боли ақл анбозат ку?
То ҳол ҳар он чи гуфтаӣ, акси садост,
Ай маҳви садои дигар, овозат ку?!
***
Ҳар он чи аз ин замона ман ёфтаам,
Аз ҳиммати табъи хештан ёфтаам.
Пайдои маро зи чашмзахм аст, чӣ бок
Аз лутфи сухан мушки сухан ёфтаам.
***
Ай соқӣ, муродам аз ту ҷуз соғар нест,
Ҷуз соғари бодаи нишотовар нест.
Аз довари замона бигрифт дилам,
Май рез, ки аз ғайри туям довар нест.
***
Фарзона гар аз ҳикмати фарзона хуш аст,
Девона ҳам аз ҷунуни девона хуш аст.
Хуш бошад агар зи олами ҳастӣ яке
Оне дигар аз олами афсона хуш аст.
***
Ай он ки ту эҷод надорӣ, чӣ кунӣ?
Як мисраи обод надорӣ, чӣ кунӣ?
Бо маънии дигарон дар ақсои сухан
Чун табъи худодод надорӣ,чӣ кунӣ?!
***
Ҳар гаҳ ки ман аз замона дилгир шавам,
Танҳо на аз он, зи ҷони худ сер шавам.
Шукр аз ту кунам, нигор, к-андар бари ту,
Аз дард амон барам,панаҳгир шавам.
***
Имрӯз туро мадеҳагӯён бешанд,
Бегона ба ҳафт пуштат акнун хешанд.
Фардо чу инони ҳукм аз дасти ту шуд,
Ин турфа туро ба кулли аъзо нешанд.
***
Чун даст барам ба гесувонат, санамо,
Зангӯла занад зи сар замони туву мо.
Оҳанги тараб зи рӯди Синтоб расад,
Пажвоки нишот аз дараи Акси садо.
***
Ку косагуле, ки маҳрами розам ӯст,
Ҳаммаҳфилу ҳамсозу ҳамовозам ӯст.
Дар ин кадаи тиҳӣ зи ёрони яқин.
Оне, ки ба пои ӯ сар андозам, ӯст.
***
Имрӯз канора нест уммеди маро,
Табрики дигар созост тавлиди маро.
Чун кард тулӯъ бар фалаки маънӣ, яқин
Дигар нарасад ғуруб хуршеди маро.
***
Ин мансабу дастгоҳ зоил ту равад,
Аз чархи замон чархи ҷалоли ту равад.
Бош аз пайи дилёбӣ, ки аз даври фалак
Ҷуз номи накӯят ҳама моли ту равад.
***
Аз кӯҳ бубояд устуворӣ омӯхт,
Бар ғами шамол бурдборӣ омӯхт.
Аз чашмаи он, ки хешполост мудом,
Бояд хунари ҳалолкорӣ омӯхт.
***
Ай соқӣ, куҷоӣ? Фурсати шоҳии мост,
Моҳиву маҳи ҷаҳон, маҳу моҳии мост.
Хушёр яке намонд, бархезу бие
Дар базми вуҷуд они огоҳии мост.
***
Онон,ки зи тоати паёпай мастанд,
Кай дил ба майи сокии хушпай бастанд.
Ин турфа бурида домани аз шарри шароб,
Ҳастӣ ҳама бар гулоби ҷак пайвастанд.
***
Не аввали шеърем, на анҷом онро,
Не Рӯдакӣ ҳастем, на Хайём онро.
Дилами суханварӣ надорем,якин
Як дурдкашем аз хуми айём онро.
***
Дар хеш зи хештан фурӯдам хунар аст,
Аз чархи замон рабудан ҳунар аст.
Печу хами зиндагонӣ пайида чист?
Як пайраҳа андар он кушудан хунар аст.
***
Ай соқӣ, бикун лутф саботам афзой,
Аз оби ҳаёти тар ба ҳаётам афзой.
Бар ҳастии ман то хати бутлон назанад
Айём, ту асбоби наҷотам афзой.
***
Як умр ман интизор будам, ёрон,
Умре нигарони ёр будам, ёрон.
Дар ҷорсуи замона танҳо ӯро
То будам, умедвор будам, ёрон.

Ба ҷои табрик

Устоди фирӯзбахт

Чанде муқаддам аз тариқи рӯзномаи «Овози тоҷик» (24.09.с.2003) паём расид, ки ба муносибати 12-солагии истиқлоли ҷумҳурият бо Фармони Президентамон дар қатори пешқадамони илму фарҳанг ва соҳаҳои дигари хоҷагии халқ академики Академияи улуми Ӯзбекистон, доктори илмҳои филология, профессор Ботурхон Валихоҷаев низ бо ордени «Эл-юрт ҳурмати» мукофотонида шудаанд. Хеле шод гардидем. Устодро мо низ бо ин мукофоти Ватан сидқан табрик мегӯем. Муборак бошад.

Устод Ботурхон Валихоҷаев, ҳангоме ки мо дар факултети забон ва адабиёти тоҷики Донишкадаи давлатии Самарқанд ба номи Садриддин Айнӣ таҳсил мекардем, дар донишгоҳи давлатии шаҳр кор мекарданд. Вале ҳангоми хатми донишкада—соли 1981 устод раиси комиссияи имтиҳоноти давлатӣ буданд. Бинобар ин ҳам, мо академик Ботурхон Валихоҷаевро устоди худ медонем.

Телевизиони ҷумҳурӣ тахти силсилаи намоишҳои «Дафтари умр» филмҳои ҳуҷҷатиро пешниҳод менамояд. Дар яке аз онҳо ки ба шарафи 12-солагии истиқлоли ҷумҳуриятамон офарида шудааст у аз тариқи телеканали «Ёшлар» намоиш дода шуд аз хусуси роҳи ҳаёт ва фаъолияти пурсамари устод ҳам нақл мешавад. Филми ҳуҷҷатӣ бо намоиши манзараҳои дилнишини шаҳри Самарқанд ва обидаҳои таърихии он оғоз меёбад.

Ин ҳама ишора бар он аст, ки олими маъруф Б. Валихоҷаев зодаи ин шаҳри бостонӣ аст. Бузургони зиёде дар Самарқанд таваллуд шуда, ба камол расидаанд, ё худ дар ин ҷо таҳсил гирифтаанд. Академик Валихоҷаев давомдиҳандаи шоистаи фаъолияти гузаштагони пурифтихори мо ҳастанд.Симои олим аз оинаи ҷаҳоннамо намудор мешавад. Устод Валихоҷаев дар байни ҷевонҳои пур аз китоби хонаи эҷодӣ машғули кор аст.

Сухангӯи ҷаҳоннамо қайд мекунад, ки Ботурхон Валихоҷаев муаллифи чандин рисолаҳо, монографияҳо ва китобҳои дарсӣ мебошад. Сипас профессор Тӯра Мирзоев саҳми Б. Валихоҷаевро дар бобати омӯзиши назми эпикӣ ва достонсароии ӯзбек ёдовар мешавад.Зикр менамояд, ки эшон дар таҳқиқи адабиёти классикии ӯзбек, намояндагони он Алишери Навоӣ ва Заҳириддин Муҳаммад Бобур асарҳои пурарзише эҷод кардаанд. Солҳои 70-уми асри гузашта асари доир ба ҳаёт ва эҷодиёти Бобур офаридаи олим то ҳол қимати худро гум накардааст. Дар ин асар ба таҳсили олии даврони ҳукмронии Мирзо Улуғбек ҳам эътибор дода шудааст.

Дар экрани ҷаҳоннамо боз симоҳои аҷдодони бузургу алломаҳо, манзараҳои нотакрори шаҳри Самарқанд,бинои донишгоҳи давлатӣ намоён мешаванд. Академик Валихоҷаев ба донишҷӯён дар аудиторияи васеъ машғулият дорад. Чашмони шунавандагон ба устод дӯхта шудаанд. Донишҷӯён ҳар як сухани ӯро бо иштиёқи тамом гӯш мекунанд.

Олими шинохта, профессор Наҷмиддин Комилов дар бораи фаъолияти илмии Б.Валихоҷаев сухан меронад, қайд менамояд, ки профессор Б.Валихоҷаев собит намудаанд,ки ҳанӯз дар асри XV дар мадрасаҳои Самарқанд, ба хусус дар расадхонаи Мирзо Улуғбек корҳои тадқиқотӣ бурда мешудаанд. Олим оид ба Абӯалӣ ибни Сино, Ҷомӣ, Навоӣ, Бобур, Мирӣ, Фурқат ва боз чанде дигарон асарҳои илмии пурарзиш навиштааст. Аз тариқи ҷаҳоннамо осори чопшудаи муаллиф намоиши дода мешаванд.

Устодро дар сари кор, дар байни даста-даста китобҳою дастхатҳо муаррифӣ менамояд. Сухан аз хусуси дар Ӯзбекистон аз қадимулайём мавҷуд будани таҳсилоти олӣ ва пешрафти он, идома ёфтани ин анъанаҳои нек меравад. Қайд мегардад, ки ҳоло китобхонаи Донишгоҳи давлатии Самарқанд зиёда аз 2 миллион нусха китобҳои нодир дорад. Б. Валихоҷаев дар гирд овардану эҳтиёт намудани онҳо ҳиммати ду шахсро таъкид мекунанд. Онҳо яке Фахриддин Маъруфӣ ва дигарӣ Абдулҳамид Пӯлодӣ мебошанд.

Профессор Рустам Холмуродов аз хусуси корҳои тадқиқотии устод Валихоҷаев оид ба Мотурудӣ ва Хоҷа Аҳрори Валӣ ҳарф мезанад.Зикр менамояд, ки Ӯзбекистон кишвари алломаҳост. Пажӯҳишҳои доир ба Берунӣ, Форобӣ, Ибни Сино, Қозизодаи Румии устод Ботурхон Валихоҷаев исботи ин даъво ҳастанд. Осори илмии устод ба забонҳои русӣ ва англисӣ нашр шудаанд. Бинобар таъкиди Ботурхон Валихоҷаев дар шӯъбаи шарқи китобхонаи донишгоҳ китобҳои кӯҳна ба забонҳои ӯзбекӣ, форсии тоҷикӣ, арабӣ, тоторӣ ва озарӣ мавҷуданд.

Аз рӯи маълумоти профессор Саъдулло Мирзоев асарҳои Ботурхон Валихоҷаев дар хориҷа ҳам чоп шудаанд.

Олими мӯҳтарам аз асри XV ибтидо гирифтани таърихи Донишгоҳи давлатии Самарқандро илман асоснок кардаанд.

Профессор Н. Комилов суханашро идома дода тазаккур медиҳад, ки Ботурхон Валихоҷаев ошиқи адабиёт аст. Вайро илм, адабиёт ва таърих мафтун кардаанд. Инак 60 сол боз ӯ ҷустуҷӯ ва эҷод мекунад. Зиёда аз 10 асари калонҳаҷми ӯ чоп шудаанд. Солҳои охир вай ҳамчун тасаввуфшинос машҳур гардид. Муносибати худро нисбати шахсият ва эҷодиёти Ҷомӣ, Хоҷа Аҳрори Валӣ, Навоӣ ва Бобур изҳор сохт.

—Ба туфайли истиқлол,—мегӯяд Ботурхон Валихоҷаев, ба системаи таълим эътибор бештар шуд. Бакалавр ва магистр барин дараҷаҳои таълимӣ ба миён омаданд, барномаи таълим ва тайёркунии кадрҳо ба ҳаёт татбиқ мегардад. Агар дар ҷавонии мо имконияти ҳозираи таҳсил мебуд, мо, албатта, бештару беҳтар меҳнандему эҷод мекардем—мегӯяд академик ва табассум мекунад.

Филми ҳуҷҷатӣ бо ҳамин ба охир мерасад.

Муаллифи филм—Абдуазим Алимов аст. Агар ин қабил филмҳои ба ҳаёт ва фаъолияти илмии донишмандони маъруфи мо бахшидашуда бештар офарида ва намоиш дода шаванд, барои бинандагон, хонандагон, толибилмон ва олимони оянда—унвонҷӯён аз фоида холӣ нахоҳад буд.

Дар хотима ба устоди фирӯзбахт комёбиҳои нав ба нав орзу мекунем.

Ш. МИРЗОЕВ,
ноҳияи Янгийӯл.

Файзи дастархони сӯхиён

Нон ҳам нону нонреза ҳам нон, мегӯянд. Аз ин рӯ, мардуми мо як одати наҷиб дорад. Дар зери по нонреза ё нонпораеро тасодуфан бубинад, аз замин бардошта, ба чашмонаш мемоладу дар гӯшае мемонад. Чаро ин хел? Чунки рӯи дастархонро бе нон тасаввур кардан мумкин нест. Дар тӯю маъракаҳо дар рӯи дастархон тамоми нозу неъматҳо бошаду нон набошад, он дастархонро бафайз гуфтан нашояд. Инро тамоми сокинони ноҳияи Сӯх, ба қавле, аз ҳафт то ҳафтодсола медонанд ва ба он амал мекунанд. Нонро хору зор намекунанд. Касе, ки нонро (ба маънии васеаш) хору зор кунад, нон мезанад. Коргарони ҷамъияти саҳҳомии нонпазии ноҳияи Сӯх қадри нонро медонанд. Шояд аз ҳамин боис корашон ҳамеша омад мекунад. Магар ба беш аз 6 ҳазор нафар аҳолии ноҳия нон расонда додан осон аст?! Дар айни замон, ҷамъияти саҳҳомӣ дар як рӯз аз 40-50 тонна орд нон ва дигар маҳсулоти ба ҳамин монанд мепазанд. Ин аст, ки дар 8 моҳи охир ҷамъияти саҳҳомӣ 3 миллион сӯм даромади соф ба даст овард. Хуллас, дастархони сӯхиён бо нонҳои ин ҷамъият бафайзтар мегардад.

—Маҳсулотамонро,пеш аз ҳама, ба боғчаву мактаб, қисмҳои ҳарбӣ ва шифохонаҳо медиҳем,—мегӯяд нонпази корхона Набиҷон Тӯраев.—Сонияи дастархони аксарияти аҳолиро бо нони хушхӯр таъмин мекунем.

Дар сурат: *коргарони пешқадами ҷамъияти саҳҳомии ноҳияи Сӯх (аз чап ба рост)* ***Мақсуда Қосимова*** *ва* ***Набиҷон Тӯраев.***

Суратгир: М.ҚОДИРОВ.

Бонги изтироб

Аз мост, ки бар мост!

Ба қарибӣ аз омӯзгори ҷуғрофияи мактаби миёнаи ба номи Абулқосим Фирдавсии ноҳияи Деҳқонобод мактуби шикоятӣ гирифтем. Муаллифи нома, аз ҷумла, чунин мегӯяд:

(Як пораи мактуби ӯро беҳтаҳрир манзури шумо, рӯзномахонони гиромӣ, мегардонем).

«...Ман Сафари Ҳасан Турсунзода аз фанни ҷуғрофия ба хонандагон сабақ медиҳам. Лекин аз набудани китобҳои дарсӣ, хусусан, китобҳои дарсии синфҳои IX-X хеле азоб мекашам... Касалии набудани китоб дар ҳамаи синфҳои мактаби мо ва кулли мактабҳои тоҷикии ноҳия мавҷуд аст. Муаллимони мактаби мо аз рӯи зарурат китобҳои дарсиро худашон тарҷума карда, ба забони тоҷикӣ дарс мегузаранд... Борҳо аз китобхонаи марказии ноҳия ёрӣ талаб кардем. Масъулони китобхона ҷавобан мегӯянд: «Китобҳоеро, ки шумо мепурсед, ҳанӯз тарҷума нашудаанд, ё худ то ҳол ба мо нарасидаанд». Ёбеду гиред»...

Ин мактубро мутолаа карда, ба изтироб наомадан аз имкон берун аст. Он китобҳои дарсие, ки ба забони тоҷикӣ аллакай тарҷума шудаанд, чаро ба мактабҳои ноҳияи Деҳқонобод намерасанд. Кӣ айбдор? Маъмурияти мактабҳо, китобхонаи марказии ноҳия, ё худ шӯъбаи маорифи халқи ноҳия?! Ба назари мо, дар ин бобат ҳам маъмурияти мактабҳо, ҳам масъулони китобхонаи марказӣ ва ҳам роҳбарияти шӯъбаи маорифи халқ гунаҳкоранд.

Аз маркази методии таълими ҷумҳурӣ, аниқтараш аз сарметодисти забон ва адабиёти тоҷик Ҷумъаназар Эшонов баъди бо муддаои муаллифи мактуби шикоятӣ шинос кардан пурсидам, ки чӣ бояд кард?

—Ҳамаи китобҳои дарсии чопшуда дар Тошканд ҳастанд, — ҷавоб дод ӯ,— хуб мешуд, агар маъмурияти мактаб ба шӯъбаи маорифи халқи ноҳияю вилоят муроҷиат кунад. Сониян, номгӯи китобҳои дарсие, ки аллакай чоп шудаанд, дар яке аз шумораҳои «Овози тоҷик» эълон шуда буд. Агар ҳамон шумораи «Овози тоҷик» ба мактаби зикршуда нарасида бошад, онро метавонанд аз мактабҳои дигар дарёфт кунанд.

Хуллас, бародари азиз Сафари Ҳасан Турсунзода! Шумо дардатонро ба шӯъбаи маорифи халқ расонда, ҳаққатонро талаб кунед. Китобҳои дарсии тарҷумашудаеро, ки ба мактабҳои ноҳия нарасидаанд, омада аз Тошканд гиранд. Дигар мактабҳои тоҷикии ҷумҳурӣ аксаран бо ҳамин усул сари вақт соҳиби китоб мешаванд.

Агар сухан дар бораи нарасидани китобҳои дарсии забон ва адабиёти тоҷик бошад, ҳақ бар ҷониби шумост, бародари азиз! Навиштани китобҳои дарсии забон ва адабиёти тоҷик чанд сол қабл ба олимон ва методистони Донишгоҳи давлатии Самарқанд супурда шуда буд. Онҳо барномаи таълимро низ дар даст доранд.

То имрӯз китобҳои забон ва адабиёти тоҷики синфҳои ибтидоӣ комилан чоп шудаанд. Забони тоҷикии синфи 5-ум низ ба табъ расидааст. Аз ин рӯ, мо аз муаллифоне, ки навиштани китоби дарсии забон ва адабиёти тоҷикро ба зимма гирифтаанду ин корро то ҳанӯз кашол медиҳанд, гиламандем. Сабаби ба таъхир гузоштани навиштани китобҳои дарсии забон ва адабиёти тоҷик дар чист?

Модоме ки ин ё он олим ва методист навиштани китоби дарсии забони тоҷикӣ ва адабиёти тоҷикро бар дӯш гирифтааст, чаро наменависад?! Охир, омӯзгорони мактабҳои миёна ва хонандагон ҳақ доранд, талаб намоянд. Воқиан ин кирдори шумо ё аз лоқайдист ва ё аз кори савоб гардан тофтан аст. Бо ин рафтори носавобу ношоиста Шумо ба обрӯи худ доғ меоваред.

Хулосаи мо чунин аст: шӯрои илмии маркази таълими ҷумҳуриро таъҷилан ҷеғ задан ва муаллифону масъулони ин корро тағйир додан зарур аст. Ин кори савобро, билошак, баъзе омӯзгорони мактабҳои миёна дар пояи олимони донишгоҳ навишта метавонанд. Хушбахтона, дар ҷумҳурӣ чунин омӯзгорони бе унвон, вале босавод хеле зиёданд. Агар китобҳои дарсии забон ва адабиёти тоҷик акаллан то имрӯз навишта шуда, ба дасти хонандагон мерасиданд, бо таъбире «об ба лаби ҷӯ баробар мешуд».

Аз муаллифон-олимоне, ки навиштани ин ё он китоби дарсии забон ва адабиёти тоҷикро ба зимма гирифтаанд, хоҳиш мешавад, ки таъҷилӣ ба маркази таълими Вазорати халқи Ӯзбекистон хабар диҳанд: менависанд ё на? Агар нависанд, онро кай ба шӯрои илмӣ пешниҳод мекунанд? Зеро ба қарибӣ шӯрои навбатии илмии маркази таълим барпо мегардад. Бо назардошти ин аз рӯзи чоп шудани ин мақола ба онҳо 15 рӯз фурсат дода мешавад. Дар акси ҳол навиштани китобҳои дарсӣ ба омӯзгорони мактабҳо супурда мешавад ва итминони комил дорем, ки онҳо бо шартномаи маркази таълими ҷумҳурӣ ин кори хайрро ҳаргиз кашол намедиҳанд!

Айб аст, агар бо вуҷуди чоп шудани барномаи таълим олимони тоҷик барои мактабҳои тоҷикӣ навиштани китоби дарсиро то имрӯз ба таъхир андозанд, ё худ беэътиноӣ зоҳир кунанд! Теша ба решаи миллати хеш задан, аз рӯи адолат нест, балки бадахлоқист, муаллифони мӯҳтарам!

Агар хоҳем, ки донишгоҳҳою факултаҳои тоҷикӣ бештар шаванд, на баста, бояд андаке масъулиятшинос бошем. Мо аксаран айбро аз дигар ҷо меҷӯем. Охир, айб дар худи мост-ку?! Яъне «аз мост, ки бар мост».

Бекназар ТӮЙНАЗАРОВ,
муҳаррири шӯъбаи давлат, ҳуқуқ, ахлоқ ва маънавиёти «Овози тоҷик».

Ахсикатӣ

Дар бораи Ахсикат бисёриҳо шунидаанд ва медонанд, ки он то асри XV маркази Фарғона буд. Баъд тақдири ин шаҳр чӣ шуд? Вақте бо ин суол ба профессор Ҳамидҷон Ҳомидӣ муроҷиат намудем, вай гуфт:

—Баъдтар қисмати талхе ба ин шаҳр пеш омаду аҳолиаш ҳар куҷо чошу пош шуданд ва бо ҳамин гӯё Ахсикат, ки яке аз қадимтарин шаҳрҳои минтақа буд, низ пош хӯрд. Аз он алҳол танҳо харобаҳое воқеъ дар ҳудуди ноҳияи Тӯрақӯрғони вилояти Намангон боқӣ мондаанд. Бозёфтҳо гувоҳӣ медиҳанд, ки ин марз басо қадимист. Маълум мешавад, ки як замон аз Косонсой ба Ахсикат қубури об ҳам кашида будаанд. Ахсикат, ки дар сари чорроҳаи роҳи бузурги абрешим воқеъ гардида буд, дар асрҳои миёна хеле ривоҷ ёфта ва бо корвонсаройҳо, масҷиду хонақоҳҳо, мактабу мадрасаҳои худ яке аз марказҳои мадании Мовароуннаҳр ҳисоб меёфт.

—Аз Ахсикат шоирон низ баромадаанд?

—Бале. Ахсикати куҳан ба дунёи тамаддун чандин шоирон, олимон ва арбобони динро тақдим доштааст. Яке аз онҳо Ахсӣ Поядаохунд мебошад. Дар манбаъ ва тазкираҳо номи ӯ ҳамчун Ахсии Ахсикатӣ зикр ёфтааст.

Назаре ба мозӣ

—Шояд бисёриҳо аз рӯзгор ва осори ин шахс нашунида ва дар борааш тасаввуроте надоранд. Хуб мешуд дар бораи ӯ муфассалтар ҳарф мезадед.

—Ба чашм. Ахсӣ дар чаҳоряки аввали асри XVI дар Ахсикат, дар оилаи зиёӣ таваллуд ёфтааст. Даставвал дар назди муаллимони хусусӣ толибилмӣ карда, баъдан дар мадрасаҳои Бухоро, Самарқанд ва Тошканд таҳсилашро идома медиҳад. Чун як муфассир ва муҳаддис ба назари аҳли илму адаб афтида, ба ҷониби шаҳри Балх, ки дар он аҳд «Қуббат-ул-ислом»-аш меномиданд, равона мегардад.

Дар Балх вай бо мутасаввифи маъруф Хиради Ахсикатӣ аз наздик шинос мешавад. Чанд муддат дар хонақоҳи вай таълим гирифта, ба дараҷаи камолот ва иршод мерасад. Ба пӯшидани хирқаи Мавлоно Хирад муяссар шудаву фотиҳаи неки ӯ гирифта, рӯ сӯи Бухоро бармегардад. Олиму фузало, омию зуҳадоҳои зиёд гирди вай парвона мешаванд. Шӯҳрати Ахсӣ дар тамоми қаламрави Мовароуннаҳр чун пешвои ислом паҳн мегардад. Ҳукмдори замон Ҳазрати Ҳоқон Боқилмуҳаммад Баҳодурхон ба шарафи Ахсии Ахсикатӣ дар канортари шаҳр, дар назди кӯпруки Алӣ Сулаймон хонақоҳи пуршукӯҳе сохта медиҳад. Ин хонақоҳ бо сохт ва услуби шарқонаи худ яке аз хушнамудтарин ёдгориҳои меъмории асри XVI ҳисоб меёфт. Онҳое, ки ба зиёрати ин хонақоҳ меомаданд, сифат мекунанд, ки «нури офтоб дар гунбазҳои нилии он барқ мезад».

—Гуфтед, ки Ахсии Ахсикатӣ шоир низ буд.

—Бале, сарчашмаҳо шоири хуштаъб будани ӯро таъкид мекунанд. Чун тарғиботгари фидоии тариқати нақшбандия ашъори зиёди орифона гуфта будааст, он гуна, ки аз ин хусус Султон Муҳаммади Мутрибӣ дар «Тазкират-уш-шуаро»-и худ гӯшрас менамояд. Вале офаридаҳои қаламиаш то мо хеле кам расидаанд.

—Куҷо хок шудааст? Дар зодгоҳи худ Ахсикат?

—Не, дар мавзеи Файзободи Бухоро. Оромгоҳи Ҳазрати Ахсӣ дар ҳамон хонақоҳи худаш, ки мардум бо ихлоси тамом ҳанӯз онро зиёрат мекунанд.

Муҳовараи Ш.МУҲАММАД.

Олами Садранг

Роҳи халосӣ

Ҳукумати Индонезия роҳи соддаи ба тобеият даровардани қабилаҳои саркашро дарёфта, аз ҷониби ҷомеаи ҷаҳонӣ эътироф пайдо намуд.

Ҳукумат қарор баровард: минбаъд дар бадан бо сӯзан наққошӣ кардани ҳама гуна ишораву тасвирҳо манъ карда шавад. Ин тадбир дурандешона буд. Чунки аз нест шудани ишораву нишонаҳо қавму қабилаҳо худ аз худ парокандa гаштанд. Чун нишонаҳои қабилавӣ нест шуданд, сохтори замон мустаҳкаму муқобилияткунандагон ба ҳукумат ба осонӣ мутеъ гаштанд.

Рафтори аҷиб

Дар яке аз маҳалҳои Вена ғоратгарии ғайриоддие рух дод. Ғоратгар баъди таҳдид бо таппонча тамоми пули савдои якрӯзинаи мағозаро соҳибӣ карда, барои даргирондани сигор аз пешхизматҳо хоҳиш намуд, ки ба ӯ гӯгирд диҳанд. Баъди оташ додани сигор гӯгирдро бо муомилаи хуш баргардонд ва халтаи пулро оҳиста бардошта, гӯё ҳодисае рух надода бошад, аз мағоза баромад. Сипас, бо дучархааш ба самти зарурӣ ҳаракат кард. Фурӯшандагон то аз назар ғоиб шуданаш ӯро бо ҳайрат назора намуданд. Танҳо баъди аз чашм дур гардидани дузд ба худ омада, ба пулис занг заданд.

Рекорди нав

Одамон барои ном баровардан ба чӣ корҳое даст намезананд? Сокини шаҳри Антвердии Белгия Ролланд Брюгманс номаш дар китоби «Рекордҳои Гиннес» сабт шуда бошад ҳам, аз паи нав кардани рекордҳои хеш аст. Ӯ дар яке аз қаҳвахонаҳои шаҳр 209 соату 30 дақиқа дар стул наҷунбида нишаст ва рекорди дар ин бобат гузоштаи худро нав кард.

Одам-робот

Марди оиладореро, ки алҳол 53 сол дорад, бе муҳобот одам-робот гуфтан мумкин аст. Ӯ хӯрок мехӯрад, мехобад, ба кор меравад. Соҳиби зану ду фарзанд аст. Падарандар ҳам дорад, ки насиҳатҳояшро ба гӯш намегирад. На бо ташвиши оила машғул мегардаду на ба дигарон ҳамроҳ мешавад. Алалхусус ба фарзандону наздикони худ меҳри гарм надорад.

Ҳатто боре фарзандаш сахт мариз шуду мошини «ёрии таъҷилӣ» омада кӯмак расонд. Падар-робот бо баҳонаи басти шабона ба коргоҳ рафт ва дере нагузашта, гӯё меҳри фарзандаш боло гирифт, баргашту аз вазъи саломатии кӯдак пурсон нашуд.

Ин шахс на ёру дӯст ва на хешу ақрабо дорад. Ҳама ӯро «одам-робот» мегӯянд.

(Аз рӯи маводи Интернет ва ВАО таҳия гардидааст).

Чакомаи модар

Модар, чӣ калимаи дилнавозу дилангез,гӯиё нахусткалимаи таронаи бахт, шоҳбайти достони рӯзгор. Чӣ доштӣ? Меҳригиёҳ ё ҷозибаи беинтиҳо? Ним аср аст пайкари наҳиф, ҷисми заиф, сурати шариф, рӯи моҳтобии туро ёд мекунам, пазмон мешавам, дилам гум мезанад бо ёдат! Охир ту вуҷуди заминию хокӣ набудаӣ, ҳамовию ғайбӣ будаӣ, модар. Якумр тимсоли туро кофтаму наёфтам, модар. Кош боре, ҳамагӣ як бор ба ҷои шамси ховар аз машриқи умедам хуршеди рӯи ту тулӯъ мекард.

Охир, ин ту будӣ, маро аз олами одам ба саҳни вуҷуд овардӣ, сари гаҳвораи ман домони шабҳои тор ба гиребони субҳи сафед пайваста бо аллаҳои оромзоят лаҳни шакарбори тоҷикӣ бар қалби маъсумам рехтӣ, модар.

Ин ту будӣ, ки пардаи ҷон пояндози ҳар қадами ноустуворам карда, дастам бигирифтию по ба по бурдӣ, равиш омӯхтӣ, равиши одамият, бо мижгон хори поям гирифтӣ,модар.

Сояи дастони меҳрубонат боли ҳумои сари ман гашт.

Охирписар будам, ҳукми шоҳӣ доштам, маснадам сари зонуи ту буд, гӯё заминам намебардошт. Ҳар ҳукмам иҷро, ҳар хоҳишам пайдо, ҳар талабам барҷо буд, модар.

Аз беақлӣ синаат сахт газидаам, ки хун ба ҷои ширам додаӣ. Ногоҳ раъд ғуррид, замин ларзид, шаҳсутуни айвони бахтам ғалтон, боми саодатам ба хок яксон, маснаду тахти ҷаҳондориям вайрону вожгун гашт, модарҷон.

—Оча, очаҷон, маро бекас намон, ҳамроҳат бар—навҳа мекашидам, хун мегиристам, майнаам оби чашм, ҷигарам хун гашта рехтанд. Наход, ин қадар бераҳм будаӣ, ки боре сар набардоштӣ, сӯям ним назар наафкандӣ, чӣ бадӣ дида будӣ аз ман, маро рӯи замин танҳо гузоштию худ зери хоки сард орамидӣ, модарҷон.

Саодатам саромад, орзуҳоям сароб, чашмаи айшу сурури кӯдакиям ба як бор абадӣ хушкид, навниҳоли бачагиям ғӯрамарг гашт, модар.

Ана, имрӯз падар, соҳиби хонаву дар, бобои чанд набераи хушбар гаштаму дилам боз мехоҳад «оча» гӯяд, модар.

Охир, дуои хайри ту шамшери буррон, калиди фатҳи кайҳон, маншаи файзу футӯҳи хонадонамон буд, модарҷон.

Сад афсӯс, сурате аз ту намонда ғайри акси рӯят дар оинаи кӯдакии дил. Ақаллан, поралибосат боқӣ намонда, ки тӯмораш созам, то бахткушои ман бошад дар зиндагӣ.

Модарҷон, кош мани ҳақиру нотавон адиб мебудам, агар табъи равон, рӯдакиқудрат забон, гомерсурат баён медоштам, дар сифоти ту сафинае меофаридам. Ҳамранги «Овисто», ҳамвазни «Шоҳнома», ҳамсинни «Маснавӣ», шабеҳи «Илиада» ва «Одиссея». Шуарои олам дар ситоишат беохир гуфтаанд басо зебо, баҷо, дилангез, садоқатрез, вафохез, атрбез, вале ҳанӯз ноқису нотамом. Дил мехоҳад чизи дигаре гӯяд, вале чӣ чора, дареғо, забонам лол аст дар ситоиши вуҷуди сеҳрангезат, модар.

Агар мебудӣ, қибла намеҷустам, каъба намекофтам, меҳроб намехостам, қиблаи ман, каъбаи ман, меҳроби ман ту мешудӣ, сояи пайкари меҳрзоят саҷҷодаи ман мегардид, охир, ту ҷонофарини ман, худои ишқи ман, пайғомбари ман будӣ, модарам.

Ҷаннат, ки ризои
мо дар он аст,
Дар зери қудуми
модарон аст.

Ҷаннатамон буд қадамгоҳат, фирдавсоин буд паи поят, модар.

Ту будӣ, ки маҳтоб шаби тор мунаввар мекард, шамси ховар ҳар субҳ ба дидорат мешитобид, аз меҳри рӯи ту нур мегирифт, нусха медуздиду олам меафрӯхт, модар. Ту имон, ту виҷдон, ту ҷавҳари одамияти вуҷуди ман, модар.

Қаламбардор мебудам, мафҳумҳои нон, ҷон, имон, виҷдон, ишқ, ватан тимсолҳои сонии ман мегардиданд, ту нахустсимои эҷоди ман мебудӣ, бо килки вафо тарҳи тиллоии симои малакутии ту мерехтам, нақди гароне баҳри нисори поят ғайри ҷон надоштаму танҳо кафи поят мебӯсидаму бас, хоки поят тӯтиёи чашм месохтам, модар.

Илоҳо, хонаи охиратат маъмур бод, модар, модарҷонам.

Равшани ЭҲСОН.

Ҳамеша ёд мекунанд

Оре, сад афсӯс, ки мардони ҳунарманд дар айни камолоти ҷавонӣ, чун хурӯши зиндагӣ ҷаҳонро падруд мегӯянд. Ба дигар, ки тӯли солҳои охир мардуми мо чанд тан аз нобиғаҳои умедбахши хешро дар тӯлуи истеъдод ба зиёни фаъолияти корӣ ба хок супурд. Ғами ҷонкоҳе мехӯрам, ки ин номҳо тан солон охир зиёд мешавад. Барои сӯбит ман вобаста аз мақсади метавонам садҳо нафар ҳунармандони ҷавонмарги дар ин ҷо биёрам. Вале аз оварадани ин гуна ҳунармандони ҷавонмарг худдорӣ кардам. Ман дар ин ҷо аз қисмати ҳаёти Ваҳҳобҷон Ғанизода чанд сухан гуфтаниям ҳалос.

Оё мо медонем Ваҳҳобҷон кист? Ва оё огоҳ дорем, ки ӯ чӣ гуна омӯзгор ҳам буд. Ваҳҳобҷон дар оилаи хисобчии хоҷагии ҷамоаҳои Ширинбод Норқӯра Ғаниев ҷашм ба олами ҳаёт кушод. Ӯ пас аз хатми мактаби миёна соли 1984 ба факултаи филологияи тоҷики Донишгоҳи давлатии Самарқанд дохил шуд. Ҳанӯз дар айёми донишҷӯӣ падараш аз олам гузашт. Аз ин рӯ, вай дар донишгоҳ меҳнат кард. Ҷои ман мактаби миёнаи рақами 21 кор мекард.

Бинобар ин зиндагӣ барои Ваҳҳобҷон мушкил буд. Хушбахтона, дар донишгоҳ бо устодон Ҷумъа Ҳамроҳ, Салим Кенҷа шиносоӣ пайдо мекунад. Дар солҳои охир ин таҳсил ӯ аллакай аз дигар ҳамсабақон бо он фарқ мекард, ки бидуни омӯзгор будан истеъдоди шоирӣ низ дошт. Барои омӯзгор, аз ҷумла, сухандонишон ин истеъдод на ҳама вақт мӯяссар мешавад. Ин буд, ки пас аз хатми донишгоҳ устодонаш таклиф карданд, ки дар донишгоҳ бимонад. Вале қалби пур аз орзуи умеди Ваҳҳобҷон ба диёри азизаш, ки он ҷо ноф хунаш рехтааст, кашол буд. Шояд ӯ ҳис кард, ки умри инсон кӯтоҳ корҳои ба сомон нарасида хеле зиёданд. Ваҳҳобҷон ба зодгоҳаш баргашта аввалҳо дар мактаби он ҷо чун муаллими забони форсӣ кор кард ва шогирдони зиёдеро ба камол расонд. Симои муаллимӣ дошт. Шогирдонаш дар олимпиадаҳои ноҳиявию вилоятӣ иштирок мекарданд. Ин буд, ки муаллимон Муҳиббулло Норимов, Карим Ергов бо ӯ ҳамкорӣ доштанд. Зеро бо Ваҳҳобҷон кор кардан осон буд. Ӯ барои ҳама дӯсти дилсӯз ва хайрхоҳ буд. Барои тайёр кардани шогирдон ба олимпиадаҳо кӯмак мерасонд. Шояд мардум хизмати шоёни Ваҳҳобҷонро дар хотир дошта бошанд. Ба фикри ман, шогирдони ӯ дар омӯзиши хуб ҳамчун ҳунарманд ...

Оре, Ваҳҳобҷон низ бо ин истеъдоди нафис бузург буд. Зеро бузургӣ ҳар ҷиҳат мекард, ба қавли Шайх Саъдӣ на ба сол, балки ба ақл аст. Вале ӯ дар умри кӯтоҳаш тавонист корҳоеро анҷом диҳад, ки шояд дигарон тамоми умр аз ӯҳдааш набароянд. Ӯ дар тарбияи шогирдони болаёқат саҳм гузошт. Аз ӯ осорхонае дар мактаб ба ёдгор мондааст.

Осорхонаи ӯ як навъ муноҷоти Ваҳҳобҷон буд. Муноҷоти хайрбод бо ҳамдиёронаш. Вақте ки ба касалии сирози ҷигар гирифтор шуд, соли 1994 Ваҳҳобҷон муддати чор сол дар беморхонаи Ҷумҳуриявии вилоят табобат гирифт. Тирамоҳи соли 1998 ин омӯзгор эҷодкор дар беморхонаи дармон қалби вилоят бо ҳаёт падруд гуфт. Ин ҳодисаи ғамангез ҷамъиятро хеле озурда сохт. Лекин чӣ илоҷ доштем.

Бузургон ҳар ҷо ҷои овора миранд,
Ба тобарианд худ бечора миранд.
Ҷавонмарганд мардони ҳунарманд,
Валекин ноксон садсола миранд.

Зубайдулло АБДУЛЛОЗОДА,
сокини деҳаи Чаяз,
вилояти Қашқадарё.

Ҳунарманд ва соҳиби илму фарҳанг дар ягон давру замон бекор намондааст. Ин аст, ки дар тамоми шаҳру деҳоти мо ба соҳиби касбу кор шудани ҷавонписару духтарон аҳамияти ҷиддӣ медодагӣ шуданд. Бо ин мақсад дар шароити иқтисоди бозор корхонаҳои хурд ба кор сар карданд. Корхонаи хурди «Барнобибӣ»-и ноҳияи Шофиркон низ ба коргарҷавонон ниёз дошт. Инак, аз миён фурсати зиёде нагузашта шумораи коргарони корхонаи зикршуда ба 10 нафар расид. Ин даҳ нафар дӯзандаи бадаступо барои пиру барно сару либосҳои хуб медӯзанд.

***Дар сурат:** дӯзандаҳо **Ирода Бозорова** ва **Маъмура Азизова**.*

Суратгир: С.ЗУФАРОВ. (ӮзА).

Озмун

Мӯй ҳам ҳусн аст

Мӯй ҳусни занону духтаронро меафзояд. Дар бисёр мамлакатҳои дунё байни занону духтарон озмунҳои гуногун баргузор мегарданд, ки дар онҳо иштирокдорони нафақат ҳусни худ, балки хислатҳои шоистаи хешро низ ба тамошобинон намоён мекунанд.

Аввали соли ҷорӣ аз тарафи рӯзномаи «Замондош»-и ноҳияи Давлатободи вилояти Намангон таҳти унвони «Сочларим толим-толим» озмун эълон гардид. Хоҳишмандони иштирок ба ин озмун — занону духтарон суратҳояшонро ба идораи рӯзнома ирсол намуданд.

Қисми финалии озмун дар боғи фарҳанг ва истироҳати «Дӯстлик»-и ноҳияи Давлатобод барпо гардид. Дар он аз шаҳри Намангон ва ноҳияҳои вилоят тақрибан 20 нафар занону духтарон иштирок карданд. Дар байни онҳо коргарон, санъаткорон, тадбиргарон, ҳатто хонандагони мактабҳои таълими ҳамагонӣ ҳам буданд.

Онҳо сифатҳои мӯйи худ, тарзҳои парвариш ва нигоҳубини мӯй, интихоби сару либосро нисбати мӯй намоиш доданд, аз эҷодиёти даҳонакии халқ сурудҳо хонданд, завқи худро нисбати адабиёти бадеӣ ба тамошобинон зоҳир карданд.

Дар охир ҷои аввал ва мукофоти ҳокимияти ноҳияи Давлатобод ба зани тадбиркор аз ноҳияи Норин Нилуфар Ҳотамова насиб гардид. Ӯ баробари ҳамаи фазилатҳои хуби занона боз мӯйи дароз ҳам дошт, ки 160 сантиметр буд. Тиловат Қудратова, Дилфуза Холмирзоева, Гулчеҳра ва Нигора Солиеваҳо, Малика Аҳмедова, Муҳаббат Йӯлдошева, Гулсанам Долимова, Ҳабиба Мадраҳимова, Фазилат Сатторова, Фарида Асророва барин иштирокдорони озмун ҳам бо мукофот ва ҷоизаҳои ҳомиён ва ташкилотчиёни тадбир тақдир гардиданд.

Яке аз созмондиҳандагони озмун муҳаррири рӯзномаи «Замондош» Абдулло Ҷаббор изҳор намуд, ки мехоҳанд озмуни мазкурро таҳти унвони «Сунбула» дар миқёси ҷумҳурӣ идома диҳанд.

А.МУРОДОВ.

Шаҳри ЧУСТ.

Неъматҳои шифобахши табиат

Одамӣ — ҷузъи табиат

Инсон зода ва ҷузъи табиат аст. Аз вай ба вуҷуд меояд ва ба он пас меравад. «Тамоми мавҷудоти сегонаи Замин, ки иборат аз ҷамод (ҷисмҳои беҷон), набот (растанӣ) ва ҳайвон ҳастанд, ҳама аз унсурҳои чоргона—оташ, ҳаво, об ва хок таркиб ёфта ва омехта гаштаанд» (Аз китоби Ҳ.Зоҳидов: «Канзи шифо», Душанбе, 1993).

Гиппократ: «Таъоми шумо бояд дору ва доруи шумо бояд таом бошад». Яъне, шахс бояд тавре хӯрок хӯрад, ки вай фақат фоида бахшад, на зиён. Масъалаи бо меъёр, ба оромӣ, на то серии тамом хӯрдани таъом, як ҷиҳати он бошад, ҷиҳати дигараш—донистани мизоҷи худ ва мизоҷи хӯрокиҳои худ, фоидаю зарари вай, инчунин—интихоби ғизо аст.

Инсон, ки зодаи табиат аст, манбаи рушду камоли ӯ, яъне ғизои вай низ аз табиат мебошад. Чун соҳиби тафаккури олист, инсон ҳамеша бо марг дар талош будааст. Дар ин ҷода азми зиёд, кашфи бисёр кард: Чун асрори аҷал наёфт, дар нимароҳ иқрор шуд, ки «тани сиҳат, ними давлат аст» ва кӯшиду мекӯшад, ки ҳар фард, ки қадри сиҳатӣ то аз даст рафтанаш бидонад. Барои тансиҳатӣ доруву дармон ҷуст.

Ба хулоса омад: «растание нест, ки хислати доругӣ надошта бошад, беморие нест, ки вай бо растанӣ табобат нашавад».

Дар ин боб то замони Ҳаким Бӯалии Сино ва баъди ӯ низ ҷилд-ҷилд китобҳо навишта шуданд. Хулоса карданд: табиат фусункор аст, тавре офарида шудааст, ки дар вай ҳама чиз ҳаст. Дар сурати дуруст интихоб карда истеъмол намудани неъматҳои он, кас метавонад солиму бардам умри бисёр бинад, аз бемориҳо раҳоӣ ёбад.

Муҳаммад Закариёи Розӣ мефармоянд: тавассути парҳез беҳтар ва бештар фоида ба даст меояд, магар, ки бо дорувор.

«Ҳар як рустанӣ фабрикаи ба худ хосест, дар он синтез (табодул)-и моддаҳои мухталиф, нодир, ки барои инсон муҳим аст, ба амал меояд. Бисёр рустаниҳои шифобахш дар тӯли асрҳои мутамодӣ ба даҳҳо насли одамӣ сиҳатӣ бахшидаанд. Онҳо дар тибби муосир мавқеи муҳим доранд, то ба ҳол хислати шифобахшии худро давом медиҳанд». (Юсуф Нуралиев. «Лекарственние растения»).

«Дар замонҳои қадим агарчанде, ки хусусиятҳои шифобахшии наботот ба таври тасодуфӣ кашф шуда бошанд ҳам, баъдан такрор ба такрор аз санҷишҳои ҳаётӣ гузашта дар табобати халқ мавриди истифодаи ҳамешагӣ қарор гирифт». (Аз китоби «Шифобахш неъматлар». Тошкент.1989).

Таҷоруби ҳаёт гувоҳ бар он аст, ки дар ҳудуди меъёр (на кам ва на бисёр) истеъмол намудани ҳама навъ ғизо, аз ҳад зиёд нагуфтан (сухан накардан), аз ҳад кам нахобидан (дар як шабонарӯз на кам аз шаш соат), дар ҳудуди меъёр, ҳама рӯз пиёда гаштан (7-8 километр) ба барқарории сиҳатӣ мусоидат менамояд. Шахсе, ки ба олами наботот ошност, онро ба худ наздик ва аз худ медонад, барояш табобати ҳар беморӣ на гарон, баръакс, арзон меафтад.

Рӯи ин манзур лозим донистем, минбаъд дар бораи меваҳои маъмули кишвар, рустаниҳои ба ҳама шинос мухтасаран маълумот фароҳам оварем, то дар зиндагии муштариёни «Овози тоҷик» андак имдод расонда бошем. Бошад, ки корафтодагон бо ин маслиҳат аққалан аз банди ягон беморӣ наҷот ёбанд. Маблағеро, ки барои дорувор мехостанд харҷ намоянд, ба обунаи рӯзномаи худ—«Овози тоҷик» бипардозанд.

Инак, гӯшаи нав—неъматҳои шифобахши табиат ба эътибори шумо.

М.РАҲГУЗАР.

Анҷир

Дар таркиби меваи анҷир 55-77 фоиз қанд, моддаҳои органикӣ, витаминҳои мухталиф (С, В-1, В-2), провитаминҳои А мавҷуд; анҷир аз сафеда, пектин, намакҳои минералӣ (калсий, фосфор, оҳан) бой аст.

Анҷирро аз қадим барои табобати касалиҳои ҷигар, шуш, талоқ, асаб, рӯдаю меъда муфид донистаанд. Малҳаме, ки аз меваи тар ё хушки анҷир тайёр менамоянд, ба сулфаи хушкак ва кӯчондани балғам шифо мебахшад. Омехтаи шарбати анҷир бо асал ба шамолхӯрии чашм давост. Агар шарбати анҷир бо кафки хардал (горчитса) омехта ба гӯш чаконда шавад, пайдо шудани садои нохуши гӯшро барҳам медиҳад.

Дар табобати халқ ба одамони аз касалиҳои вазнин хаста шуда, анемия (камхунӣ) ва касалиҳои меъдаю рӯда истеъмоли анҷир тавсия мешуд. Агар қоқи анҷирро дар шир биҷӯшанд, доруи хуби рафъи сулфа мешавад, шираи баргу шохи онро ба ҷароҳат, рихинак ва озах малҳам мекунанд. Мураббои анҷирро бо чойи сиёҳ истеъмол намоед, гулӯзиндонак (ангина) ва касолати роҳи нафасро рафъ менамояд. Мисле, ки «оби таги дари хонаро беқадр» медонем, ба доругии анҷир ҳам шояд баъзеҳо шак оваранд. Ба чунин одамон тавсия мешавад: дар таҷрибаи худ инро имтиҳон намоянд. Ба ҳисоб гиранд, ки аз барги анҷир ҳатто барои табобати пес, рехтани мӯи сар дору тайёр мекунанд. Чунки дар он «Псоберан» будааст.

Ниҳоят, боз як хосияти шифобахшии анҷир дар барги он аст. Шираи аз барги он фишурдашуда навиштаҳои пӯст (татуировка) ва хориши баданро барҳам медиҳад. Барги анҷирро ба болои чашм (мижа), агар он мубтало ба трахома ва сахтшавӣ гардида бошад, бимолед, аз он раҳо хоҳед шуд. Анҷири нимпаз (хом) чун малҳам болои озах ва дигар лаккаҳои бадан бибанданд, шифои дард хоҳад шуд. Истеъмоли анҷир пеш аз таъом вуҷудро (махсусан, рӯдаҳоро) мулоим мекунад, агар ин тадбир зиёда такрор ёбад, пӯсти рӯи шахсро низ нарму зебо менамояд.

Дар тибби муосир анҷир барои табобати касалиҳои мухталифи дил, камхунӣ, моилӣ ба бемории тромбоз, беҳбудии ҳазми таъом, чун омили мулоимгардонии дарун ба нисбати ин, ки фруктоза, глюкозаи бисёр дораду дараҷаи туршӣ (кислотност) дар он ночиз, васеъ истифода мешавад. Аммо, аз ин, ки анҷир қанди зиёд дорад, истеъмоли вай ба одамони гирифтори ин касалӣ — диабет тавсия намешавад, зеро зиён хоҳад кард.

(Давом дорад).

«Обуна-2004»

Биёед, тоҷикон «Овоз» хонем...

«Овози тоҷик» рӯзномаи ягонаи Ҷумҳурии Ӯзбекистон барои тоҷикони ин диёр мебошад. Дар ин рӯзномаи маъруф бисёр журналистони бомаҳорату соҳибистеъдод, шоирону нависандагон, публисистон кор мекунанд. Камина то соли 1996 рӯзномаҳои русӣ ва ӯзбекиро мутолиа мекардам. Аз соли 1996 ба рӯзномаи «Овози тоҷик» обуна мешавам. Ҳар як шумораи онро мехонам ва ҷаҳоне ғизои маънавӣ мегирам. Дар рӯзнома мақолаҳо, очеркҳо, шеъру ғазалҳо, рӯбоиву ҳикояҳо, афсонаву ривоятҳо, навигариҳои олами рангоранг мунтазам чоп мешаванд.

Агар ҳар як тоҷики Ӯзбекистон ба ин рӯзномаи мӯътабар обуна шавад, ҳеҷ гоҳ зиён намекунад, ҳам худаш мехонаду ҳам фарзандонаш. Аз рӯзнома воқеъаҳои дунё, навигариҳои иқтисоди бозаргонӣ, фармонҳои Раиси ҷумҳуриамон, қарору қонунҳои ҳукуматро хондаву фаҳмида ба эҷодкорони ин рӯзнома ташаккур мегӯянд. Касоне, ки ба қадри миллат ва забони модарӣ мерасанд, албатта барои обунашавӣ пул меёбанд. Тоҷиконе, ки «Овози тоҷик»-ро мехонанд, кӣ будани худро медонанд, асли худро мешиносанд. Оре, тоҷикон аз қадимулайём халқи аҳл, боҳиммат, донову тавоно, тадбиркору меҳнатдӯст будаанд, замоне забони тоҷикӣ дар ҳудуди бузурге забони давлатӣ будааст. Бо ин забон нависандагону шоирон асарҳо эҷод мекарданд, ҳофизони машҳур суруд мехонданд, олимони номдор рисолаҳо менавиштанд.

Забон донӣ, ҷаҳон донӣ, мегӯянд тоҷикон.
Агар сесад забон донӣ фузун не, фармудааст шоир Аҷзӣ.

Забони давлатӣ дар Ҷумҳурии Ӯзбекистонамон забони ӯзбекист. Вале тоҷикон барои фаромӯш накардани забони худ ба «Овози тоҷик» обуна шаванд, нур болои нур мешуд. Агар ин рӯзномаро мунтазам хонед, роҳат мекунед, шумораи навбатии онро бесаброна интизор мешавед. Шахсан ман аз мутолиаи навиштаҳои Мӯҳсин Умарзода, Маъруф Отахонзода, ҳикояҳои Бекназар Тӯйназаров ва М.Шодӣ, шеърҳои Паймон ва Абдулло Субҳон, хабарҳои Тоҷибой Икромов ва Тоҳир Олимбоев, мақолаҳои Х.Ӯролзода, Амрулло Авезов, Ҷумъақул Ҳамроев, Ӯктам Иброҳим ва дигарон хурсанд шуда ба куртаам намеғунҷам. Ва ин шеъри устод Айнӣ дар сарам чарх мезанад:

Биёед, эй рафиқон, дарс хонем,
Ба бекорию нодонӣ намонем.
Ба дунё ҳар касе бекор гардад,
Ба чашми аҳли олам хор гардад.

Ҳарчанд ин шеър барои бачаҳо навишта шудааст, мантиқи хубе дорад. Ман ҳам мехоҳам «Биёед, эй тоҷикон, ба «Овози тоҷик» обуна шавему ин рӯзномаро хонем гӯям. Дар вилояти Ҷиззахи мо тоҷикон бисёранд, мактабҳои тоҷикӣ ҳастанд. Вале афсӯс, ки бисёрии онҳо ба ин рӯзнома обуна намешаванд. Баъзан ташкилотҳо онҳоро (аз онҳо нопурсида) ба дигар рӯзномаҳо обуна мекунанд. Дар деҳаи Ӯхми мо, ки дар ноҳияи Фориш воқеъ аст, як мӯйсафеди саркор буданд (худо раҳмат кунад). Номашон Тӯймуродсӯфӣ буд. Он кас одами ҳалолу пок, мӯъмин, ростгӯй буданд. Эшон ба ҷавонон насиҳат мекарданд: «рӯзномаи тоҷикиро нахонед, чи хел тоҷикед, чӣ хел соҳиби маънавият мешавед, барои донистан хондан лозим».

Камина ба ин рӯзнома ҳар сол обуна мешавам. Аз тариқи он аз хабарҳои Ӯзбекистон ва ҷаҳон воқиф мегардам.

Ба фикри ман, барои зиёд намудани сафи хонандагони рӯзнома мухбирҳои вилоятӣ бояд бо роҳбарони идораҳои дахлдор, мактабҳо, корхонаву хоҷагиҳо ва ширкатҳо бештар вохӯранд, бо онҳо ҳамкорӣ намоянд.

Дар урфият беҳуда «қарс аз ду даст» нагуфтаанд. Ман дар навбати худ аз ҳамдиёрон, ба хусус аз нафақахӯрони ҳамсинну соли хеш даъват менамоям, ки дар ин тадбир, яъне обунаи соли 2004-уми «Овози тоҷик» намунаи ибрати дигарон бошанд. Зеро

Ба ҳар коре, ки ҳиммат баста гардад,
Агар хоре бувад, гулдаста гардад
гуфтаанд. Ҳимматбаланд бошед, азизон!

Миралӣ БЕРДИЕВ,
нафақахӯр аз ноҳияи Зафарободи
вилояти Ҷиззах.

Ҳар ҷо бошед, бо «Овоз» бошед!

*Мавсими асосии обуна ба нашрияҳои даврӣ идома дорад. Аслан дар ин солҳои охир «мавсими обуна» вуҷуд надорад, зеро ҳар хоҳишманд барои як моҳ, ду моҳ,... ним сол ва ё тамоми сол метавонад обуна шавад, ҳамчунин барои **«Овози тоҷик»**, ки рӯзномаи ягонаи тоҷикии Ҷумҳурии Ӯзбекистон аст. Ҳар касе, ки меҳри ба олам дошта бошад, барояш фурсат расид, ки ба шӯъбаи алоқа муроҷиат намуда ва баргашта ба соли оянда расмӣ созад. Вагарна бе «Овоз» рӯзгор чӣ гуна мешавад!?*

Индекси обуна:

барои шахсони алоҳида: 170

барои корхонаҳо: 171

Аз «Дилшод» ҳама дилшод

Дилором баъди хатми Донишгоҳи давлатии омӯзгории шаҳри Ленинобод ба зодгоҳаш—Сӯх баргашт. Дар мактаби хатмкардааш чанд сол аз забон ва адабиёти тоҷик дарс дод.

— Таълиму тарбия, мафҳумҳои ба ҳам наздик,—мегуфт ӯ ба ҳамкасбонаш.—Дар ҷараёни таълим тарбия низ додан зарур. Агар ҷавонон босавод шаванду беадаб бошанд, дониши онҳо ба дарди кӣ даво шуда метавонад. Ба назарам, тарбияро дар ҷои аввал мондан даркор. Вай 28 сол дар ҳамон рӯҳ ба шогирдонаш сабақ дод.

Алҳол, муаллимаи меҳрубон Дилоромхон сару саркори боғчаи «Дилшод» аст.

Фаъолияти сесолаи вай дар боғча натиҷаи дилхоҳ дод. Боғча панҷ гурӯҳ дорад. Гурӯҳҳо мувофиқи синну сол тарбия мегиранд.

—Ҳар гурӯҳ барномаи ба худ хос дорад,—мегӯяд Дилором.—Бинобар ҳамин тарбиячиёнро аз рӯи қобилияташон ба гурӯҳҳо тақсим кардем. Мурод якто. Кӯдакон то синну соли мактабӣ бояд ҳамаҷониба ба камол расанд: ҷисман солим шуда, ҳарфзаниро ёд гиранд. Навиштану хонданро омӯзанд. Тарбиячиёни ботаҷриба Холисхон Зиёдова, Шаҳло Додоқӯзиева, Мавлудахон Бобониёзова, Султонпошшо Қодирова кӯдаконро мисли фарзандони худ бозӣ медоранд, мехобонанд ва сухангӯиро ёд медиҳанд.

Таълимдиҳиро аз соддабаёнӣ тадриҷан ба мураккаб мебаранд. Ин аст, ки кӯдакон ба боғча бо шавқ меоянд. Вақте ки аз боғча мебароянд, бо тарбиячӣ хайрухуш карда, дилу бедилон аз ӯ дур мешаванд...

Вақти сӯҳбат бо хурдтаракон ҳис кардам, ки онҳо аз ҷиҳати илмомӯзӣ пешсафу пешқадаманд. Мадҳияи ҷумҳурӣ, Герб, сарварони давлатро хуб медонанд. Гурӯҳҳои хурд, миёна ба суолҳои мо ҷавоби кофӣ медоданд, маълум шуд, ки машғулотҳо дар асоси плани муқаррарӣ бо дараҷаи баланд мегузаштааст.

Таълиму тарбия ба забони модарист. Забонҳои англисию забони давлатӣ— ӯзбекиро ҳам меомӯзанд. Барои гузарондани дарси забони хориҷӣ муаллимони соҳибтаҷриба ҳастанд.

Ин аз он гувоҳӣ медиҳад, ки таълиму тарбия дар ҳамаи гурӯҳҳо хуб буда, меҳри кӯдакон нисбат ба тарбиягарону омӯзгорон баланд аст: ин нуктаро аз чашмони кӯдакон ҳис кардан мумкин. Чашм оинаи дил аст, мегӯянд-ку? Дар ин ҷо як нуктаро қайд кардан аз фоида холӣ нест. Аксари корҳои таъмири мактаб-боғча аз ҳисоби мардум аст. Аз ин рӯ, шӯъбаи маорифи халқи ноҳияро мебояд сарзаниш кард, зеро кори шӯъбаро ҳамеша падару модарон иҷро кунанд, оқибаташ хуб намешавад.

—Дар оянда чӣ гуна мақсадҳои нек доред?—мепурсам аз мудираи мактаб-боғча.

—Агар шогирдонамон босаводу боақл шаванд, бори дӯши мо сабук мешавад. Аз ин рӯ, мақсади ягонаи мо ҳамаҷониба таълиму тарбия додани кӯдакон мебошад...

Бояд гуфт, ки ҷамоаи мактаб-боғча дар азназаргузаронии байни мактабҳои вилоят борҳо ҷои аввалинро гирифтанд.

Ба аҳли кормандон, ҷамоаи хуби «Дилшод» комёбиву муваффақиятҳои нотакрор таманно дорем. Ва мехоҳем, ки дили ҳам тарбиягарону ҳам волидони кӯдаконе, ки дар оғӯши «Дилшод» ба воя мерасанд, ҳамеша дилшод бошанд.

Каримҷон МУҲИДДИНОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Фарғона.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпӯлод ВАКИЛОВ

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабандӣ шуд.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи дуинтервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст. Тартиби номнависшуда № 16. Г - 936

Адади нашр 1100. 1 2 3 4 5

Ҳисоби сурати мо дар бонк: Ҳ/С 20212000800101767001, МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: **Б. ТӮЙНАЗАРОВ.**
Мусаҳҳеҳон: Т. Фаёзова, М. Додобоева.
Саҳифабанд: Х. Тӯхтаева.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ (тел./факс): 133 - 82 - 83; шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.
E-mail: ovozi@billur.net
ovozi@list.ru
Индекси обуна 170.
Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ».
Нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.